

T.C.
ÖMER HALİS DEMİR ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ
MÜZİK EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİNDE KULLANILAN REPERTUVARIN
İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hülya KUDRET

Danışman: Doç. Dr. Ebru TEMİZ

Niğde

Haziran, 2017

T.C.
ÖMER HALİS DEMİR ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ
MÜZİK EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİNDE KULLANILAN REPERTUVARIN
İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hülya KUDRET

Danışman: Doç. Dr. Ebru TEMİZ

Niğde

Haziran, 2017

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	III
TEŞEKKÜR.....	III
JÜRİ ONAY SAYFASI.....	IV
YEMİN METNİ	V
ÖZET.....	VI
ANAHTAR KELİMELER.....	VII
ABSTRACT.....	VIII

1. GİRİŞ	1
1.1.Problem Cümlesi.....	6
1.2.Alt Problem Cümlesi.....	6
1.3.Araştırmanın Amacı.....	7
1.4. Araştırmanın önemi	7
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları	7

2. İLGİLİ ALAN	8
-----------------------------	----------

3.YÖNTEM	14
-----------------------	-----------

3.1. Araştırmanın Modeli	14
3.2. Evren ve Örneklem (Tablo1).....	15
3.3. Verilerin Toplanması	15
3.4. Verilerin Analizi	16

4. BULGULAR VE YORUM	16
-----------------------------------	-----------

4.1. Öğretim elemanlarının bireysel ses eğitiminde kullanılan repertuar seçiminde dikkat edilen noktalara ilişkin görüşleri (Tablo2).....	17
---	----

4.2. Öğretim elemanlarının bireysel ses eğitimi derslerinde ilk dönemden başlayarak kullandığı kaynaklarına ilişkin görüşleri (Tablo 3).....	18
4.3. Öğretim elemanlarının bireysel ses eğitiminde kullandığı Türk müziği eserlerine ilişkin görüşleri (Tablo4).....	19
4.4. Öğretim elemanlarının bireysel ses eğitiminde kullandığı Lied'lere ilişkin görüşleri (Tablo5).....	21
4.5. Öğretim elemanlarının bireysel ses eğitiminde kullandığı Aria antiche' lere ilişkin görüşleri (Tablo6, Tablo6.1).....	22
4.6. Öğretim elemanlarının bireysel ses eğitiminde kullandığı Aria'lara ilişkin görüşleri (Tablo7).....	24
4.7. Öğretim elemanlarının bireysel ses eğitiminde kullandığı (varsa) diğer eserlere ilişkin görüşleri (Tablo8).....	25
4.8. Öğretim elemanlarının bireysel ses eğitimi derslerinde kullandığı repertuar içerisindeki eserleri kolaydan zora doğru sıralamalarına ilişkin görüşleri (Tablo9, Tablo9.1).....	26
4.9. Öğretim elemanlarının bireysel ses eğitiminde karşılaştığı sorunlara ilişkin bulgular (Tablo10)).....	29
4.10. Öğretim elemanlarının bireysel ses eğitimi derslerinde kullanmayı özellikle tercih etmedikleri eserlere ilişkin görüşleri (Tablo 11).....	31
4.11. Öğretim elemanlarının bireysel ses eğitimi ders içeriklerinde yer alan kazanımların repertuar oluşumuna etkisine ilişkin görüşleri (Tablo12).....	32
4.12. Öğretim elemanlarının bireysel ses eğitimi dersinde öğrencilerin özellikle seslendirmesi gereken repertuar hakkındaki düşüncelerine ilişkin görüşleri (Tablo13)).....	33
5. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	34
5.1. Sonuç.....	34
5.2. Öneriler.....	35
6. EKLER.....	36
7. TANIMLAR	37
8.KAYNAKÇA.....	42
9.ÖZGEÇMİŞ	46

ÖN SÖZ

Bu araştırma, Eğitim Fakülteleri'nin Müzik Öğretmenliği Lisans Programı'nda yer alan bireysel ses eğitimi dersinde kullanılan repertuvarın incelenmesini kapsayacaktır. Araştırma betimsel ve nitel özellik taşımaktadır. Araştırmanın evrenini Türkiye' de bulunan Eğitim Fakültelerine bağlı 26 Müzik Eğitimi Anabilim Dalı oluşturmuştur. Araştırmanın örneklemini ise; bireysel ses eğitimi dersi öğretim elemanı bulunan Müzik Eğitimi Ana Bilim Dal'ları içerisinde random yoluyla seçilmiş 10 Müzik Eğitimi Anabilim Dalı oluşturmuştur.

TEŞEKKÜR

“Bireysel Ses Eğitimi Dersinde Kullanılan Repertuvarın İncelenmesi” konulu bu çalışmamın her aşamasında bana yardımcı olan danışman hocam Doç. Dr. Ebru TEMİZ'e, müzik eğitimi anabilim dallarında görev yapan Bireysel Ses Eğitimi öğretim elemanlarına, Samsun/Vezirköprü Gömlekhisar Ortaokulu'ndaki çalışma arkadaşlarım Mustafa SAVAŞ, Ömer ŞEKER, Mehmet Nuri EŞİN hocalarıma, ayrıca eğitim hayatım boyunca desteklerini esirgemeyen aileme teşekkür ederim.

ONAY SAYFASI

Doç. Dr. EBRU TEMİZ danışmanlığında HÜLYA KUDRET tarafından hazırlanan "**Bireysel Ses Eğitimi Dersinde Kullanılan Repertuvarın İncelenmesi**" adlı bu çalışma jürimiz tarafından Ömer Halisdemir Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Programı Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

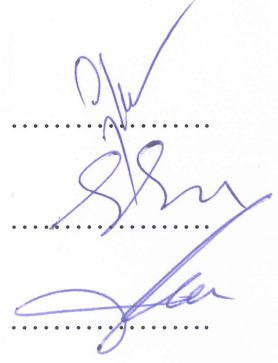
06 / 06 / 2017

JÜRİ :

Danışman : **Doç. Dr. Ebru TEMİZ**

Üye : **Doç. Dr. Sema SEVİNÇ**

Üye : **Yrd. Doç. Dr. Ali DELİKARA**

ONAY :

Bu tezin kabulü Enstitü Yönetim Kurulu'nun ..... Tarih ve ..... sayılı kararı ile onaylanmıştır.

Doç. Dr. Kubilay YAZICI
Enstitü Müdür V.

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum ‘‘Bireysel Ses Eğitimi Dersinde Kullanılan Repertuvarın İncelenmesi’’ başlıklı bu çalışmanın, bilimsel ve akademik kurallar çerçevesinde tez yazım kılavuzuna uygun olarak tarafımdan yazıldığını, yararlandığım eserlerin tamamının kaynaklarda gösterildiğini ve çalışmamın içinde kullanıldıkları her yerde bunlara atıf yapıldığını belirtir ve bunu onurumla doğrularım.
(.../.../20...)

Hülya KUDRET

ÖZET

BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSLERİNDE KULLANILAN REPERTUVARIN İNCELENMESİ

Bu araştırma; eğitim fakültelerinin müzik eğitimi anabilim dallarında bireysel ses eğitimi derslerinde kullanılan repertuarı belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada elde edilen verilere dayanarak bireysel ses eğitimi derslerinde en çok ve en az seslendirilen eserler tespit edilmiş ve ayrıca bu eserlerin kullanılma nedenleri belirlenmiştir.

Araştırma betimsel ve nitel özellik taşımaktadır. Araştırmanın evrenini Türkiye’ de bulunan eğitim fakültelerine bağlı 26 müzik eğitimi anabilim dalı oluşturmuştur. Araştırmanın örneklemini ise; bireysel ses eğitimi dersi öğretim elemanı bulunan müzik eğitimi ana bilim dalları içerisinde random yoluyla seçilmiş 10 müzik eğitimi anabilim dalı oluşturmuştur.

Araştırmada veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından oluşturulan ve uzman kişilerce kapsam geçerliği açısından değerlendirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Örneklem grubu ile yapılan görüşmeler bizzat araştırmacı tarafından gerçekleştirilerek kayıt altına alınmıştır. Görüşme sonrasında elde edilen veriler içerik analizi ile çözümlenmiş, temalar ve kodlar belirlenerek tablolaştırılmıştır.

Araştırma bulgularından yola çıkılarak; bireysel ses eğitimi dersinde kullanılan repertuar seçiminde en çok öğrencinin teknik bilgisi, öğrencinin müzikalite açısından seviyesi ve entonasyona dikkat edildiği, ilk dönemden başlayarak kullanılan kaynakların, okul şarkıları albümleri, türkü albümleri, ariaantiche’ler, lied albümleri, müzikal eserler, fasikül notalar ve vaccaj ve concone etüt kitapları olduğu, ses eğitiminde kullanılan Türk müziği eserlerinin okul şarkıları, THM albümleri ve Türk müziği fasikül notaları olduğu (Erdal Tuğcular, İlhan Baran, Muhammed Koç, Vsevolod Kuzmin, Cemalettin Göbelez, Aytekin Albuz ,Sırrı Ali Talay), ses eğitiminde kullanılan Lied’lerin Brahms, Mozart, Schubert fasikül lied’ler ve Beethoven Lied’leri olduğu, ses eğitimi derslerinde kullanılan Arie antiche kaynakları, Gülşen Şimşek ve Keriman Davran’a ait piyano eşlikli albümler olduğu (Besteci olarak: A.Scarlatti, C.B. Pergolesi, C.W.Gluck), ses eğitiminde kullandığı Arie’ların Verdi’ nin ariaları, Mozart’ın Ariaları, Donizetti’nin Ariaları, Puccini’nin Ariaları, G.F. Handel’in Ariaları olduğu, ses eğitiminde kullanılan (varsa) diğer eserlerin Napolitenler olduğu, ses eğitiminde kullanılan eserlerin kolaydan zora doğru Sıralanmasının okul şarkıları, türküler Lied’ler, Arie antiche’ler, Aria’lar şeklinde olduğu, ses eğitiminde karşılaşılan sorunların transpozede yaşanan sıkıntılar, her kitabın piyano eşliklerinin CD olarak bulundurulmaması, Kaynakların yetersiz olduğu, yabancı eserlerin Türkçe okunuşlarının yazılmaması ve müzik eğitimi anabilim dallarında ortak bir repertuarın belirlenmemiş olması, ses eğitimi

derslerinde özellikle tercih edilmeyen eserlerin öğrencilerin ses sınırlarını zorlayacak, yabancı sözlü eserler, ezgisel olarak uyumsuzluk içeren eserler olduğu, ses eğitimi dersinde öğrencilerin özellikle seslendirmesi gereken repertuvarın; okul şarkıları, türküler, napolitenler olduğu, ses eğitimi ders içeriklerinde yer alan kazanımların repertuvar oluşumuna büyük ölçüde etkisi olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: müzik eğitimi, ses eğitimi, repertuvar

ABSTRACT

INVESTIGATION OF REPERTOIRE USED IN INDIVIDUAL VOCAL TRAININGS

This research is conducted to determine the repertoire used in individual vocal training courses at the music education departments of education faculties. On the basis of the results acquired in the research, the most and the least vocalized musical pieces are found out in the individual vocal training courses and the reasons of using these musical pieces are determined.

Research has a descriptive and qualitative feature. The universe of the research is constituted by 26 music education departments adherent to the education faculties located in Turkey. The sample of the research is constituted by 10 music education departments, which are selectly randomly from the music education branches those have instructors on individual vocal training courses.

As a means of collecting data in the research, a semi-structured interview form is used, which is developed by the researcher and evaluated by experts in terms of content validity. Interviews with the sample group are both carried out and recored by the researcher. The data acquired on the basis of the interview are analyzed by content analysis, the themes and codes are determined and tabulated.

As a result of the research findings, it was found out that most of the students' technical knowledge, level of the musicality and intonation are observed in the selection of the repertoire used in the individual vocal training courses; the sources used beginning from the first period are school songs albums, folk song (türkü) albums, ariaantiches, lied albums, musical works, fascicle notes and vaccaj and concone etude books, the Turkish musical works used in vocal training are school songs, THM albums and Turkish music fascicle notes (Erdal Tuğcular, İlhan Baran, Muhammed Koç, Vsevolod Kuzmin, Cemalettin Göbeze, Aytekin Albuz, Sırrı Ali Talay); the Lieds used for vocal training are Brahms, Mozart, Schubert's fascicle Lieds and Beethoven Lieds, the Arie antiche sources used in vocal training classes, the piano accompanied by Gülşen Şimşek and Keriman Davran (Composer: A.Scarlatti, CB Pergolesi, CWGluck), and the Arias of Mozart, Donizetti, Puccini and GF Handel; the other musical works used in the vocal training are (if any) the Napolitens, the difficulty of sorting the pieces used in the vocal training from simple

to complicated in the form of school songs, turkish Lieds, Arie antiches, Arias, the difficulties in transposing the problems encountered in vocal training and not having piano accompaniments of each book; it is also figured out that the sources are inadequate, that the pieces in foreign languages are not written in Turkish and a common repertoire has not been determined in music education branches and that the pieces which are not particularly preferred in the vocal training courses will compel the sound limits of the students and besides, it is also precipitated that the pieces in foreign languages are showing incongruity in terms of melodic harmony, the repertoire that the students should vocalize in particular during vocal training courses are school songs, folk songs and napoliten and the acquisitions in the contents of the vocal training courses are found to have a great effect on repertoire formation.

Key words: Music training, vocal training, repertoire

1. GİRİŞ

İnsan, dinamik bir yapıya sahiptir. Her gün hatta her an değişim içerisindedir. Bu değişimler, insanın sosyal bir varlık oluşundan kaynaklı olarak ve çevresiyle sürekli olarak etkileşim halinde oluşundan kaynaklı olarak, çoğu zaman plansız ve programsızdır. Eğer bu değişim bir amaca yönelik, istemli ve daha önemlisi sistemliyse eğitim olarak değerlendirilebilir. Ertürk'e göre: "Eğitim; bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir." (Ertürk, S. , 1982: 2).

Eğitimin tanımından yola çıkacak olursak, "kasıtlı ve istendik yönde" kelimesi büyük bir önem arz eder. Kasıtlı ve istendik yönde sergilenecek olan davranışlar herhangi bir alanda olabilir. Müzik, spor, tiyatro, günlük yaşamımızdaki kalıplaşmış görgü kuralları, kısacası hayatın tümünü kapsayan bir süreçtir. Eğitimin kalıcı ve istendik yönde olması bununla beraber bireylerin doyumlu birer kişilikler haline gelebilmesi çağdaş bir eğitim modeli ile mümkün olabilmektedir. Uçan'a göre "Çağdaş eğitim bireylerin bilişsel, duyuşsal ve devinişsel yönleriyle birer bütün halinde en uygun ve en ileri düzeyde yetiştirilmelerini amaçlar. Çağdaş toplumlarda çok yönlü bir yaklaşımla ve etkili bir biçimde planlanıp uygulanmaya çalışılan bu eğitim sürecinde 'sanat eğitimi' eğitimin, 'müzik eğitimi' de sanat eğitiminin ana boyutlarından biri olarak kabul edilmektedir." (Uçan,1982, s.1).

"Müzik Eğitimi, bireyin genel ve müziksel dünyanın eski ve yeni bütün toplumları, tarih boyunca müziğin eğitimdeki yeri ve önemine inanmışlar ve onu bir eğitim aracı olarak görmüşlerdir. Tarih boyunca pek çok filozof, eğitimci ve devlet adamı müziğin eğitimdeki yeri ve önemine inanmış, müziğin gelişmesine yardım ve hizmette bulunmuşlardır." (Şengül, 2006:6).

Çağdaş bir eğitim anlayışının bireylere olan etkisinde müzik eğitiminin gerekliliğini savunan Uçan (1994:30), buna dayanarak müzik eğitimini şöyle tanımlamıştır: "Müzik eğitimi: bireye, kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli müziksel davranışlar kazandırma, bireyin müziksel davranışında kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli değişiklikler oluşturma ya da bireyin müziksel davranışını kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak değiştirme veya geliştirme sürecidir." Müzik eğitimini de kendi arasında gruplara ayıran Uçan, oluşturduğu grupları şu şekilde açıklar "Müzik eğitimi temelde; genel, özengen ve mesleki olmak üzere üç ana amaca yönelik olarak düzenlenip gerçekleştirilir ve bu üç ana amaçtan daha çok hangisine yönelik ise ona göre bir nitelik kazanır." Müzik eğitimini kendi içerisinde inceleyecek olursak ve bunun mesleki müzik eğitimi yönünü ele alacak olursak, müziğin birer uzmanlaşma alanlarından oluştuğunu görmek mümkündür.

Mesleki müzik eğitimi, müziği ve ya müziğin herhangi bir bölümünü kendine iş alanı olarak seçmiş ve bu alanda uzmanlaşmış kişilere yöneliktir. Bu alanlar ses eğitimi, çalgı eğitimi vb. şekillerde sıralanabilir.

İnsan yaşadığı süre boyunca çeşitli seslerle sürekli iletişim içindedir. İnsanoğlunun bilinçli olarak kullandığı en eski ve etkileyici ses kaynağı kendisine ait olan insan sesidir. Genel olarak ses , “kulağın duyabildiği titreşim” (Türk Dil Kurumu,1990) şeklinde tanımlanır.

Zeren’e göre ses, (1995) kulağın ilemesiyle beyni uyarıcı etkiyi sağlayan fiziksel bir olaydır. Sesin var olabilmesi için bu etkiyi yaratan bir kaynak, uyarıcı etkinin kulağa kadar gelmesini sağlayan bir ortam ve ayrıca bu etkiyi saptayacak kulak ve beynin bulunması gerekir. Bunlardan birinin yokluğu durumunda ses de yoktur. Ses ancak bu üç öge sayesinde var olabilir.

Zeren, ses olayını başka bir kitabında ise şu şekilde tanımlamıştır: Ses, kulağın ilemesiyle beyni uyaran fiziksel bir olaydır. Sesin var olabilmesi için “ses kaynağı”, “iletici ortam” ve “alıcı” olarak adlandırabileceğimiz üç ögenin olması gerekir. Bunlardan birinin eksikliği “sessizlik” demektir. (ZEREN, 1988: 14).

Ses kaynağı	İletici ortam	Alıcı
↓	↓	↓
Kulağı uyurabilecek nitelikteki etkenler	Etkenleri kesintisiz ve yeterli şiddette ileten ortam veya ortamlar	Etkenleri değerlendirecek nitelikte kulak ve beyin

Belgin’e göre (1995) “Ses titreşen moleküllerin, ortam moleküllerini harekete geçirerek yayılması sonucu ortaya çıkan bir hareket enerjisidir.” Bu tanıma göre, herhangi bir cisimde oluşan titreşim moleküllerinin, somut bir ortamdaki ortam moleküllerini titreştirmesiyle oluşan enerji “ses” tir.

“İnsanın içinde doğup yaşadığı çevrede yer alan doğal, toplumsal ve kültürel öğeler arasında ‘ses’ çok önemli bir yer tutar. Sesin olmadığı durumlarda iletişim, anlaşım ve etkileşim zor olur. İnsanın çevresi, bir bakıma sanki, ‘seslerden örülmüş bir ağ’ gibidir. İnsan, kaynağı türü ve işlevi çok değişik olan bu sesleri algılar,

çözümler, yorumlar ve giderek onları değişik anlatım biçimlerine dönüştürür. Bu süreç insan yaşamının ayrılmaz bir parçasını oluşturur.”(Uçan, 1994: 9).

Müzik eğitiminde ses kavramı, müzik eğitiminin hem çalgı çalma hem de söyleme boyutu ile ayrılmaz bir parçasıdır. Ses, insan için doğal ve doğuştan gelen bir materyaldir. İnsanlığın varoluşundan beri mevcut olduğundan doğuştan gelen bir müzik aleti olarak görülebilir.

“İnsan sesi, duyguların doğrudan ifade edilmesini sağladığından ve insanın kendi bedenine ait olduğundan, diğer çalgılara göre daha romantik bir çalgıdır.” (Vennard,1967:165).

Green’e (1975: 3) göre insan sesi, eşsiz ve tek bir çalgıdır ve özellikleri şunlardır:

- İnsana ait olan bu çalgı ve üretilen ses, aynı isimle adlandırılmaktadır.
- İnsan sesini, yalnızca onun kendi sahibi üretebilir.
- Yapısı, çoğunlukla insan vücudunda gizlenmiştir.
- İnsan sesinin oluşumunda sırayla, “solunum, fonasyon, rezonans ve artikülasyon” olmak üzere dört fiziksel süreç rol oynamaktadır.
- Kas, kıkırdak ve kemikten yapılmıştır.
- Söz üretebilir.
- İyi ya da kötü alışkanlıkları geliştirebilir.
- Bir beyinle doğrudan bağlantılıdır.
- İşitme duyusu yardımıyla ve kültürel olarak çeşitli seslere, benzer ve tanınabilir şekilde yanıt verir. Diğer bir deyişle, doğal olarak taklit etme özelliği vardır.
- Altta ağız yolu, üstte burun boşluğu ve sinüsler olmak üzere, iki ses yoluna sahiptir. Ses yolu, diğer çalgılarda bir tanedir.

İnsanoğlu kendi sesinin farkına vardıkça ve onu daha etkili kullanma yoluna giderek gelişmesi için yeni yöntem ve teknikler bulmuşlardır. Sesin kontrol altına alınması, onun daha doğru ve güzel kullanılmasını iletişim kurma ihtiyacından kaynaklı olarak sesini etkili kullanma kullanabilme arayışına girecektir. İletişim

kurma becerilerinin artmasıyla beraber ses ve konuşma yaşamın önemli bir bölümünü oluşturmuştur.

İnsan sesi, duyguların doğrudan ifade edilmesini sağladığından ve insanın kendi bedenine ait olduğundan, diğer çalgılara göre daha romantik bir çalgıdır. (Vennard, 1967: 165).

Sesin bu denli gelişimi söz konusu iken insanlar seslerini her zaman geliştirme çabası içerisine girmişlerdir. Seslerini eğitime yoluna başvurmuşlardır. “Ses eğitimi, bireylere konuşma ve/veya şarkı söylemede seslerini doğru etkili ve güzel kullanabilmeleri için gereken davranışların kazandırıldığı, disiplinler arası bir özel alan eğitimidir. Tanımda yer alan ‘doğru’ anatomik ve fizyolojik yapıya, dil ve müzik özelliklerine, gerçeğe uygunluğu, ‘güzel’ söyleme biçimindeki uyum ve ölçülebilir davranışlardaki dengeyi, ‘etkili’ başkaları üzerinde bıraktığı duygusal izi nitелеmektedir.” (Töreyn, 2008:82).

Başka bir tanım ile yaklaşacak olursak “Bireylerin konuşma ve şarkı söyleme ile ilgili davranışlarında gırtlığın doğallığını ve sağlığını koruyarak, aynı zamanda seslendirilecek olan eserin dil ve müzik özelliklerini göz önünde bulundurarak, olumlu değişiklikleri oluşturma sürecine ses eğitimi diyoruz.” (Gonca, 2003: 111).

“Bireyin konuşma ve söylemede sesini doğru, güzel ve etkili kullanabilmesi amacına yönelik olarak temel davranışları kazandırma sürecidir.” (Öztürk, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi cilt 23 sayı 1 2003: 81).

“Ses eğitimi bireylere konuşma ve/veya şarkı söylemede seslerini doğru, etkili ve güzel kullanabilmeleri için gereken davranışların kazandırıldığı ve içinde konuşma, şarkı söyleme ve şan eğitimi gibi alt ses eğitimi basamaklarını barındıran disiplinler arası bir özel alan eğitimidir.” (TDK Sözlüğü, 1994:369).

Ünal’a (1989) göre ses, insanların iletişim kurma ve anlaşma aracıdır. Doğanın insanoğluna verdiği en önemli armağanlardan biridir. Sesin eğitilmesi, ister konuşmada, ister daha etkili konuşma diyebileceğimiz şarkı söylemede büyük önem taşır. Ses eğitimi insan sesini ve doğru etkili konuşmasını, bu nedenle yaşam boyu onu kullanabilmesini sağlar. Ses eğitiminin önemini vurgulayan bu durumu Egüz (1999) şöyle ifade eder “Herhangi bir çalgıyla iyi müzik yapabilmek için, o çalgının

teknikini kazanmak, başka bir deyimle, eğitiminden geçmek zorundayız. Kişinin eline akortlu bir keman ve bir yay vermek sorunu çözmez. Bu durum insan sesi için de aynıdır. İyi müzik yapabilmemiz için, tanrının insanlara verdiği sesi olanaklar el verdiğince eğitmek, bu yoldan da kişilere verilen teknikle, onlara seslerini ve müziği sevdirmemiz gerekecektir. Müzik ders ve çalışmalarının sayısı ve süresi ne denli kısıtlı olursa olsun, sınıfta yapacağımız çalışmaların olumlu bir sonuca bağlanabilmesi için, en önce, ses eğitimine el atmamız ona gereken önemi vermemizden başka çıkar yol yoktur.” (Ünal, S., (1989).

Şarkı söyleme, müzikal ifadenin temel bir biçimidir. İnsan sesi, sözler olmadan da, kişisel ve tanımlanabilen sesler üretme yeteneğindedir. Müzikal çalgılar içinde, en incelikli, ustaca yapılmış, zekâ ürünü ve esnek bir çalgı olduğu ve içinde şarkı sanatının çekiciliğini, büyüsunü taşıdığı söylenebilir. (Ekici, 2008: 63).

İnsanoğlunun ilk ve en doğal çalgısı olan sesinin eğitimi, ülkemizde müzik öğretmeni yetiştiren ilk kurum olan Musiki Muallim Mektebinin 1924 yılında kurulmasından bu yana ders programındaki yerini almıştır. 1924 yılında “vokal”, 1941 yılında “şan” olarak adlandırılan ders 1998 yılından itibaren “bireysel ses eğitimi” adını almıştır. (Uçan, 1982:158).

Lehmann (2002), eğitimi doğrudan ayrılmama, insan kapasitesini, yeteneklerini geliştirme ve hayat kalitesini yükseltme çabası olarak tanımlar. Nitelikli bir toplumun oluşturulmasında özellikle önemi olan yaratıcı kişiliklerin geliştirilmesinde müzik eğitimi en etkili araçlardan biridir. (Bilen, 1995, Akt. Özmenteş, 2005:92).

Lehr (1998)’e göre, müzik öğrenimi sırasında müzik, öğrenciye diğer konularda başarılı olma konusunda yardım etmekle kalmaz, ayrıca öğrencinin gelişimini de başka hiçbir konu alanının yapamayacağı kadar destekler. (Lehr, 1998, Akt.: Özmenteş, 2005, s.90).

Genel olarak ülkemizde ses eğitimi veren kurumlar şunlardır:

- Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümleri
- Eğitim fakültelerine bağlı müzik öğretmenliği bölümleri
- Güzel sanatlar fakültesi müzik bölümleri
- Müzik ve sahne sanatları fakülteleri

- Devlet konservatuarları (ilköğretim-lisans ve yarı zamanlı bölümleri vardır.)
- Türk müziği devlet konservatuarları

Ses eğitimi veren bu kurumlarda, bireysel ses eğitimi kapsamında çeşitli egzersizler ödevlendirmeler ve eserler yer alır. Öğrencilerin okuduğu bu eserler onların repertuarını oluşturmaktadır. A. Say' a göre, repertuarın kelime anlamı tam olarak şöyledir “Repertoire: Dağar. Bir seslendiricinin ya da seslendirme topluluğunun, konser programına girmek üzere yorumlama çalışmaları önceden yapılmış olan ve konser için hazır bulunan eserler toplamı. Terim, Latince reperire: ‘hazır bulundurmak’ sözcüğünden kaynaklanır. Bir müzik türünün, çeşidinin ya da tanımını belirli bir müzik stili çerçevesindeki eserlerin oluşturduğu bütün.” (Say, Haziran 2012:448).

“Bireysel Ses Eğitimi Dersinde Kullanılan Repertuarın İncelenmesi” konulu bu araştırmanın amacı, eğitim fakültelerinde müzik eğitimi anabilim dallarında bireysel ses eğitimi dersinde kullanılan repertuar içerisindeki eserleri ve bu eserlerin seçilme ve kullanılmasındaki nedenleri incelemektir.

1.1.Problem cümlesi

Bireysel Ses Eğitimi Dersinde Kullanılan Repertuarın İncelenmesi, konulu bu araştırmanın problem cümlesi “bireysel ses eğitimi dersinde kullanılan repertuar nedir?” olarak belirlenmiştir.

1.2.Alt problemler

Araştırmada belirlenen problem cümlesi doğrultusunda aşağıda yer alan alt problemlere yanıt aranmıştır.

- 1) Bireysel ses eğitiminde kullandığınız repertuarı seçerken nelere dikkat edersiniz?
- 2) Bireysel ses eğitiminde ilk dönemden başlayarak kullandığınız kaynaklar nelerdir?
- 3) Bireysel ses eğitimi derslerinde kullandığınız Türk müziği eserleri nelerdir?
- 4) Bireysel ses eğitimi derslerinde varsa kullandığınız Lied’ler nelerdir?
- 5) Bireysel ses eğitimi derslerinde varsa kullandığınız Arie antiche’ler nelerdir?
- 6) Bireysel ses eğitimi derslerinde varsa kullandığınız Aria’lar nelerdir?
- 7) Bireysel ses eğitimi derslerinde varsa kullandığınız diğer eserler nelerdir?

- 8) Bireysel ses eğitimi derslerinde kullandığınız repertuvar içerisindeki eserleri kolaydan zora doğru sınıflandırabilir misiniz?
- 9) Bireysel ses eğitimi derslerinde repertuvar seçiminde sizce karşılaşılan sorunlar nelerdir?
- 10) Bireysel ses eğitimi derslerinde kullanmayı özellikle tercih etmediğiniz eserler var mıdır?
- 11) Bireysel ses eğitimi ders içeriklerinde yer alan kazanımların repertuvar oluşumuna etkisi var mıdır?
- 12) Öğrencilerin bireysel ses eğitimi dersinde öğrencilerin özellikle seslendirmesi gereken repertuvar hakkında düşünceleriniz nelerdir?

1.3. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı: Eğitim fakültelerinin müzik eğitimi anabilim dallarında bireysel ses eğitimi derslerinde kullanılan repertuvarı belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda bireysel ses eğitimi derslerinde en çok ve en az seslendirilen eserler tespit edilecek ve ayrıca bu eserlerin kullanılma nedenleri belirlenecektir.

1.4 Araştırmanın Önemi

“Bireysel Ses Eğitimi Dersinde Kullanılan Repertuvarın İncelenmesi” konulu bu araştırma, eğitim fakültelerinin müzik öğretmenliği lisans programında yer alan bireysel ses eğitimi derslerinde kullanılan repertuvarın belirlenmesi ile bu konunun ilk kez çalışılıyor olması ve bu konuda yapılacak farklı çalışmalara kaynak oluşturması açısından önemlidir.

1.5. Araştırmanın Sınırlılığı

“Bireysel Ses Eğitimi Dersinde Kullanılan Repertuvarın İncelenmesi” konulu bu araştırma; bireysel ses eğitimi I, II, III, IV derslerinde kullanılan repertuvar ve örneklem grubu olarak belirlenen on müzik eğitimi anabilim dalında bu dersleri yürüten on müzik eğitimcisi ile sınırlıdır.

2.İLGİLİ ALAN YAZIN

KURAMSAL ÇERÇEVE

Say'a göre repertuvar: 'Dağar' anlamında olup, bir seslendiricinin ya da seslendirme topluluğunun, konser programına girmek üzere hazırlanmış eserler toplamını niteler. Latince reperire: hazır bulundurmak sözcüğünden kaynaklanan terim, Fransızca repertoire, İngilizce repertory sözcükleriyle karşılanır. Bir müzik türünün, çeşidinin veya tanımı belirli bir müzik stilindeki eserlerin oluşturduğu bütündür. Örneğin, koro repertuarı, bale repertuarı, orkestra repertuarı, piyano repertuarı vb. (Ağustos 2010:140).

Türk Dil Kurumu sözlüğünde ise repertuvar kelimesi müzik dağarı olarak tanımlamıştır.(http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.58e3da6bb551e7.49106332)

Müzik eğitiminde repertuarı belirleyen birçok sebebin olduğu düşünülebilir. Bunların çoğu zaman ses eğitmenleri tarafından öğrencilerin özelliklerine göre ya da kazandırılacak teknik özellikler doğrultusunda seçildiği ifade edilebilir. Camp (8) ve Apfelstadt'a (9) göre uygun repertuar seçmek eğitimcinin en önemli görevlerinden biridir. Uygun repertuar seçimi, becerinin, fiziksel yeterliliğin, müziksel ilginin, pedagojik değer ve öğrencinin duygusal olgunluğunun dikkatli bir şekilde dengelenmesi ile ilgilidir. Bu dengenin kurulması için öğretmen öğrencinin çalış seviyesi hakkında donanımlı bir bilgiye sahip olmaya ihtiyaç duyar. Bu bilgiyi öğrencinin teknik ve müzikal eksikliklerini gidermek ya da bu alanlardaki becerilerini geliştirmek ve keşfetmek için bir başlangıç noktası olarak kullanır.(10) Yine Camp'a (8) göre, öğrencinin tecrübe kazanacağı repertuar seçimleri, öğretilecek teknik ve davranışları uygun bir şekilde sıralayarak yapılmalıdır. Yani materyalin uygun, dengeli bir sıralamayla öğretilmesi anahtardır. Bu sıralamayı yapmak öğretmen için çok önemli bir görevdir. Öğrenci, bu şekilde hazırlanan bir repertuar yardımıyla başarılı olabilir. (Kastamonu Eğitim Dergisi 645-652).

Akyıldız, Arseven ve Şentürk'e göre çalgıda öğrenmenin ilk ve en stratejik adımı, eser, yani repertuar seçimidir. "Eser seçimi, tüm diğer eğitim alanlarından farklı olarak, çalgı eğitimi geleneğinde programın kendisidir." (Akyıldız O., Arseven A., Şentürk 7-10 Nisan 2004, Isparta.).

Müzik eğitiminde repertuvar seçimini etkileyen faktörler incelendiğinde repertuvar seçilen çalgının önemi öncelikli olarak göz önünde bulundurulmalıdır. Örneğin: piyano, keman, viyola, viyolonsel, ses eğitimi dersleri repertuarı gibi. Repertuvar seçimi çeşitli branşlara göre farklılaşsa da repertuvar seçiminin öğrenciye kazandırdıkları, öğrencinin başarısı ile doğrudan ilgili olabilir.

Ses eğitimi, şan eğitimi ve şarkı söyleme eğitimi; bu üç kavram temelde aynı davranışları içerse de amaç ve seviyelerine göre farklılık göstermektedir (Töreyin 1998:11) ve bu kavramlar şöyle belirtilmiştir:

Ses eğitimi; içinde konuşma, şarkı söyleme ve şan eğitimi gibi alt ses eğitimi basamaklarını barındıran bir kavramdır. Şan eğitimi; ses eğitiminin içinde, özellikle mesleki müzik eğitimi kapsamında ve ses eğitiminin gerektirdiği temel davranışların üzerinde oluşturulan ileri teknikle ve artistik düzeyde şarkı söyleyebilmeyi ve sese dayanıklılık kazandırmayı amaçlayan mesleksi, ileri bir ses eğitimidir. Şarkı söyleme eğitimi ise şarkı öğretimini içine alan bireylere ses eğitiminin gereklerine uygun olarak doğru, güzel ve etkili şarkı söylemeyle ilgili davranışların kazandırıldığı ve özellikle genel ve özengen (amatör) müzik eğitimi kapsamında uygulanan bir ses eğitimidir. Şarkı söyleme eğitimi şarkı öğretimindeki, ritim, ezgi, dil ve işitme çalışmalarının yanında, sesini doğru, güzel ve etkili kullanma davranışlarını kazandırmayı amaçladığı için özellikle ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında uygulanır. Konuşma bozukluklarına bağlı tedavide ses eğitimi kapsamındadır. Bunda esas amaç, konuşma sırasındaki sesin doğru oluşturulup kullanılması, artikülasyonun ve diksiyonun doğruluğu olarak belirlenmektedir.

Ses eğitimi bireye sesinin sağlığı, korunması ve doğru-güzel-etkili kullanılmasına yönelik davranışların belli hedefler doğrultusunda kazandırılması süreci olarak da ifade edilebilen bu süreç, kuramsal temelleri ve etkili deneysel uygulamaları kapsamaktadır. (Köse, 2001).

Ses eğitimi, bireylere konuşma ve/veya şarkı söylemede seslerini doğru, etkili ve güzel kullanabilmeleri için gereken davranışların kazandırıldığı, disiplinler arası bir özel alan eğitimidir. Tanımda yer alan "doğru"; anatomik ve fizyolojik yapıya, dil ve müzik özelliklerine, gerçeğe uygunluğu, "güzel"; söyleme biçimindeki uyum ve ölçülebilir davranışlardaki dengeyi, "etkili"; başkaları üzerinde bıraktığı duygusal izi nitelenmektedir. (Töreyin, 1998).

Bireysel Ses Eğitimi, temel ses eğitimi ve ileri ses eğitimi (şan) olmak üzere ikiye ayrılır. Temel ses eğitimi her yaş ve özellikteki sesler için eğitsel amaçlar doğrultusunda konuşma ve şarkı söyleme sesinin geliştirilmesine yönelik davranışların kazandırılmasıdır. İleri ses eğitiminde ise sesin mutasyon dönemini tamamlamış olması, sesin ileri teknik ve yöntemleri uygulayabilecek fiziksel ve anatomik yapıya ve kaliteli bir ses materyaline sahip olması gerekmektedir. (Çevik, 2006, 646).

Bireysel Ses Eğitim dersinin müzik eğitimi anabilim dalında kullanım şekli: Güzel sanatlar anabilim dalı müzik öğretmenliği programı YÖK tarafından hazırlanan programa göre; bireysel ses eğitimi dersi, I-II-III-IV olmak üzere toplamda iki yıl yani dört yarıyıl zorunlu ders olarak müfredatta yer almaktadır.

Bireysel Ses Eğitimi I-II-III-IV derslerinin ders içerikleri şu şekildedir:

“Bireysel Ses Eğitimi I: (1-0-1) Müzik eğitiminde insan sesinin oluşumu, gelişimi ve bireysel ses eğitiminin önemi, ses ve ses organlarının yapısı, mekanizması ve fonksiyonları ile sesin oluşumu, bedensel ve zihinsel olarak şarkı söylemeye hazırlanma, gevşeme ve uyanık olma bilinci kazanma çalışmaları, doğru solunum alışkanlığı, sesi doğru yerde ve doğru bir entonasyonla üretme, ve rezonans bölgelerinde sesin harmoniklerini (doğuşkanlar) güçlendirme ve doğru artikülasyon becerisi kazandırmaya yönelik alıştırmalar (tek ses, 2’li,3’lü,4’lü,5’li sıralı sesler, arpej vb. seslerle legato, staccato uygulamalar ve konuşma çalışmaları). Pişano eşlikli halk türkülerinden yararlanarak Türk dilinin ünlü ve ünsüzlerini doğru artikülasyonla oluşturma çalışmaları ve bu çalışmaları konuşma kusurları olan öğrencilerin eğitiminde kullanma, doğru solunuma dayalı doğru fonasyon, doğru rezonans ve doğru artikülasyonun eşgüdüm içerisinde oluşturulabilmesine yönelik bireye özgü ses alıştırmaları. Ses alanlarını (rejistr) fark ederek doğru ve uygun registr geçişlerine yönelik alıştırmalar, doğru sesin oluşumunda gereken eşgüdümün sağlanabilmesine ve doğru entonasyonla müzikal duyarlılığı geliştirmeye yönelik ses eğitimi gereçlerini kullanmadır. (ses alıştırmaları, ses etütleri ve düzeyine uygun pişano eşlikli eserler).

Bireysel Ses Eğitimi II: (1-0-1) Doğru ses oluşumuna ilişkin koordinasyon çalışmalarını, konuşurken ve şarkı söylerken alışkanlık haline getirmeye yönelik uygulamalı çalışmalardır. Öğrencilerin doğru ses üretmeye yönelik olarak bireysel ses özelliklerine uygun ses alıştırmaları (5’li, arpej, 6’lı, oktav ve atlamalı seslerle legato ve staccato alıştırmaları). Çalışılan etüt ve eserleri seslendirmeden önce teknik ve müzikal analizi yapmaya ilişkin bilgi ve davranışlar, bireysel ses özelliklerine uygun olarak registr geçişlerinin doğal ve kolay yapılmasına ilişkin teknik çalışmaları, ses etütleri ve eserlerde uygulayarak rezonans geliştirme çalışmaları, ses alıştırmaları ve

ses etütleri ile kazanılan doğru ses kullanmaya ilişkin davranışları, düzeye uygun eserlerde uygulama ve pekiştirme, ses özelliği, teknik ve sınıf düzeyi göz önünde bulundurularak repertuvar belirleme, buna uygun müzikalite ve yorum (f, mf ve p gibi nüanslarla, moderato, andante gibi hareket terimleriyle) çalışmalarıdır.

Bireysel Ses Eğitimi III: (1-0-1) Birinci yılda öğrenilen doğru ses üretme, kullanma ve korumaya yönelik davranışları, ulusal ve evrensel ses eğitimi dağarına ilişkin eserlerde uygulayarak repertuvar geliştirme. Sesi güçlendirmeye ve ses sınırlarını genişletmeye yönelik ses alıştırmaları ve ses etütleri çalışmaları (oktav, 9'lu, 12'li, sıralı ve atlamalı seslerle legato ve staccato çalışmaları). Müzik öğretmenliğinin gerekleri doğrultusunda, öğrencilerinin seslerini, buldukları yaş ve eğitim düzeyini dikkate alarak kullandırma becerisi kazandırmaya ilişkin bilgi ve uygulamalar, erken çocukluk, çocukluk, ergenlik ve gençlik dönemi ile ses değişim dönemindeki (mutasyon) ses özellikleri. Bu dönemlere uygun ses eğitimi çalışmaları, öğrencilerin teknik ve müzikal problemlerinin giderilmesine yönelik çalışmalar.

Bireysel Ses Eğitimi IV: (1-0-1) Bireysel ses eğitimi yoluyla kazanılan temel davranışları, teknik düzey ile öğrencinin ses özelliklerini dikkate alarak seçilen repertuvar üzerinde uygulama. Çalışılan etüt ve eserleri seslendirmeden önce teknik ve müzikal analizine ilişkin bilgiler, gerekli davranışları uygulama alışkanlığı kazandırma çalışmaları. Bireysel çalgısını şan olarak devam ettirmek isteyen, ses ve teknik açıdan uygun öğrencilerin bu alana yönlendirilmesine ilişkin özel teknik ve repertuvar çalışmaları. Müzik öğretmenliği mesleğinin gereği olarak, genel müzik eğitiminde öğrencilerin eğitim ve yaş düzeylerine uygun ses eğitimi çalışmaları ile repertuvar belirleme ve buna uygun öğretim yöntemlerini kullanma (okul şarkıları, İstiklal marşı, marşlar, ve halk türküleri).

(http://www.yok.gov.tr/documents/10279/49665/muzik_ogretmenligi.pdf/831bd1ff-e3cb-4d2e-bbf8-cf80f6d0e209)

Bulut (2008:2) ise öğrencinin çalgısındaki teknik ve müziksel becerilerini geliştirmeye yönelik oluşturulacak repertuvarın ve bu repertuvardan seçilecek eserlerin önemli olduğunu vurgulamış, önemli olma sebebi olarak da öğrencilerin istenilen davranışları kazanabilmelerinde verilen eserleri icra etmeleri yoluyla gerçekleşeceğini belirtmiştir.

Ertem'e (2011) göre, müzik eğitimi sürecinde öğrencilerin iyi bir repertuvara sahip olmasında eğitimcilerin rolü büyüktür. "Bazı öğrenciler çalıştıkları eseri zor bulduklarında bırakma eğilimindedirler. Bunun çeşitli nedenleri olabilir: Eserin öğrencinin seviyesinin üstünde olması, çalıştığı eserin hoşuna gitmemesi, başaramama duygusu, güvensizlik vb. uygun repertuvar seçmek çok önemli bir konudur." Öğretmen öğrencinin eğitimi süresince aceleci olmamaları bununla birlikte gerektiğinden fazla veya çabuk ilerleme beklentileri öğrencinin gelişimini, derslere karşı motivasyonunu olumsuz yönde etkileyebilmesi açısından repertuvar seçimlerine vurgular yapmıştır. (Ertem, 2011: 649).

Ercan (1999: 241), çalgı eğitimini veren eğitimcilerin, öğrencinin çalgı çalmaya başlama, o çalgı eğitiminde gösterdiği ilerlemelerin ve yaratıcılığının ilk dersten itibaren izlenmesi ve gözlenmesi gerektiğine vurgular yapmıştır. Eğitimcilerin aynı zamanda bu gözlemler doğrultusunda öğrenci seviyesine uygun repertuvar oluşturması gerektiğine vurgular yapmıştır.

MEB Bireysel Ses Eğitimi Programı'nın uygulanmasına ilişkin ilke ve açıklamalar 1. ve 8. maddelerince şöyledir:"(1.) Bireysel Ses Eğitimi dersi öğretim programında, belirlenmiş kazanımların öngördüğü bir içerik sınırlaması söz konusudur. Öğretmen, kazanımları gerçekleştirirken çevre özelliklerini, öğrenci grubunun ilgilerini, ihtiyaçlarını, beklentilerini, hazırbulunuşluk düzeylerini ve dolayısıyla da ön bilgilerini dikkate almalıdır. (8.) Öğretim programının uygulanması sürecinde ses alıştırmaları ve repertuvar, farklı ses gruplarına göre (soprano, alto, tenor, bas) ayrı ayrı düzenlenmeli veya uygun tonlara transpoze edilmelidir. Özellikle repertuvarın farklı tür örnekleri içermesi, yaş ve ses tekniği düzeyine uygun olması ve piyano eşlikli olmasına dikkat edilmelidir. Solo parçaların yanı sıra kanon, duet, trio gibi çok sesli ve grup çalışmalarını içeren parçaların da repertuvar içine alınması önemlidir." şeklindeki açıklamalarla beraber repertuvar seçimlerinde dikkate alınması gereken öğrenci özellikleri ve repertuvar içerikleri üzerinde durulmuştur. (http://ogm.meb.gov.tr/belgeler/bireysel_ses_egitimi.pdf)

Repertuvar seçimlerinin öğrencinin yeteneklerini sergileyebilecekleri konserler ve ye dinletilere de etkisi oldukça fazladır. "Müzik eğitimi uygulamaya dayalı bir dal olduğundan, öz yeterliğini geliştirmek isteyen öğrencinin belirlediği hedefleri gerçekleştirmesi için hemen hemen her gün performansla yönelik çalışma yapması gerekir. Müzik performansı için öz yeterlik denildiğinde sadece bir enstrümanı iyi çalmak değil; aynı zamanda bir topluluk önünde performans sergilemek de kastedilmektedir." (Cormick ve Pherson, 2003: 40). Bu tanımdan yola çıkılarak bireyin ses çalgısının ve repertuvarının önemi konusu kaçınılmazdır.

Kara'nın Türkiye'de "Müzik Öğretmenlerinin Müzik Eğitiminde Bölümlerinde Aldıkları Ses Eğitiminin Müzik Öğretmenliklerine Yansıması" isimli yüksek lisans tezinde repertuarın yeterliliği üzerinde durmuştur. Yapılan tarama sonuçlarına göre repertuarın yeterliliği konusunun sonucunda: Müzik öğretmenleri müzik eğitimi bölümlerine öğretilen repertuarın daha çok notadan öğretilmesi gereken teknik parçalardan oluştuğunu belirtirken, ses eğitiminde okul repertuarının yetersiz olduğu sonucunu elde etmiştir. Repertuar eğitiminin önemine vurgular yapılmıştır.

Akman'ın Bursa'da müzik öğretmeni adayları ve "Müzik Öğretmenlerinin Öğretmenlik Uygulamasında Sesin Kullanımına İlişkin Uygulamaların Değerlendirilmesi" isimli yüksek lisans tezinde, müzik öğretmenlerinin bireysel ses eğitimi derslerinde oluşturulan repertuarın sesin kullanımı açısından yeterli bulmaları konusuna değinmiştir. Yapılan anketlere göre "müzik öğretmenlerinin bireysel ses eğitimi derslerinde oluşturdukları repertuarı, müzik derslerinde ses ve sesin kullanımı açısından yeterli bulan öğretmen olmamıştır. %33.3'ü büyük ölçüde, %55.5'i kısmen, %11.1'i az yeterli bulduklarını belirtmişlerdir." Araştırmanın sonuçları doğrultusunda, müzik öğretmenliği lisans programında bireysel ses eğitimi derslerinde okul müziği repertuarının sayı, içerik ve müzik türlerinde çeşitlilik açısından daha kapsamlı oluşturulmasının gerekli olduğu önerilmiştir. Repertuarın gerekliliği ve önemine vurgular yapılmıştır. (Akman, 2004).

Kekeç'in "Müzik Öğretmenliği Anabilim Dallarında Uygulanan Bireysel Ses Eğitimi Derslerinde Türk Müziğine Dayalı Ezgilerin Kullanımına İlişkin Bir Araştırma" isimli yüksek lisans tezinde, bireysel ses eğitimi derslerinde öğretilmekte olan geleneksel müziklerimize ilişkin repertuarın, mesleki anlamda kullanılabilirlik durumu konusuna yer vermiştir. Buna göre: "Bireysel ses eğitimi derslerinde öğretilmekte olan geleneksel müziklerimize ilişkin repertuarın, mesleki anlamda kullanılabilirlik durumuna ilişkin soruya; öğretim elemanlarının %5'i tamamen, %40'ı büyük ölçüde, %35'i kısmen ve %20'si ise çok az biçiminde görüş bildirmişlerdir. Bu sonuçlara göre öğretim elemanları Bireysel Söyleme Şan Eğitimi derslerinde öğretilmekte olan geleneksel müziklerimize ilişkin repertuarın, mesleki anlamda kullanılabilirlik durumuna ilişkin olarak %5 + %40 = %45 oranında olumlu, %35 oranında ise kısmen düzeyinde görüş bildirmektedirler. Öte yandan öğretim elemanlarının %20 + %0 = 20'si ise ilgili soruya olumsuz yanıt vermişlerdir." Şeklinde bulgular saptanmıştır. Yine aynı tezin sonuç bölümünde repertuvara şu şekilde atıfta bulunulmuştur: "Ankete katılan öğretim elemanlarının büyük çoğunluğu Müzik Öğretmenliği Anabilim Dallarında uygulanan bireysel ses eğitimi derslerinde batı müziğinin yanı sıra Türk müziğine dayalı ezgilerden de kullanılması gerektiğini belirtmişlerdir." (Kekeç, 2006:32).

Ertek'in: Müzik Eğitimi Bölümlerindeki şan öğrencilerinin öz yeterlilik algılarına yönelik görüşleri isimli yüksek lisans tezinde "Müzik öğretmenliği gerekleri doğrultusunda bir şan öğretmeni, öğrenciye farklı müzik türlerini, müziğin tarihsel dönemlerini tanıtmalı, onu nitelikli bir sanat eğitimcisi olarak yetiştirmelidir. Tüm bunlarla birlikte öğrenciye geniş bir şarkı repertuvarına sahip olması için gerekli bilgi ve beceriyi kazandırmalıdır. Öğretmen öncelikle öğrencilerin seslerini istediklerine ulaşmak için belirlenen hedefler doğrultusunda eğitmelidir. Türkiye'de müzik öğretmeni, ilköğretim öncesi kurumlardan başlayarak, ilköğretim ve ortaöğretim okullarında görev yapacağı için, o yaş gruplarının ses özellikleri ile ses gelişimlerini iyi bilip ona uygun ve doğru yöntemlerle ses eğitimi uygulamalı ve doğru repertuar oluşturabilmelidir." der. Araştırmanın sonuç bölümüne gelindiğinde ise şu şekilde ifade eder: " Bu araştırma müzik eğitimi bölümlerindeki şan öğrencilerinin öz yeterlilik algılarına yönelik görüşlerinin belirlenmesi ve görüşlerin öğrenciler ile onların kişisel değişkenleri arasındaki ilişkilerin ortaya konması amacıyla yapılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgular incelendiğinde ulaşılan başlıca sonuçlar şunlardır: Sınıf düzeyi arttıkça şan tekniği, repertuar, yorum gücü de artmaktadır." şeklinde ifade edilir. Böylece repertuar bölümüne atıfta bulunulur. (Ertek, 2014).

İleri'nin "Müzik Öğretmeni Adaylarının Ses Kullanım Alışkanlıkları ile Ses Hijyeni ve Ses Hastalıkları Hakkında Bilgi Düzeyleri" isimli yüksek lisans tezinde ses bozukluklarının sebeplerini açıklarken sese uygun olmayan repertuar konusuna değinilmişti ve bu konulara dikkat edilmesi gerektiği konusuna vurgu yapılmıştır.

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmada izlenen yöntem, araştırmanın modeli, evren ve örnekleme ile verilerin elde edilmesi ve analizi yer almaktadır.

3. 1. Araştırmanın Modeli

Araştırma, betimsel özellik taşımakta olup nitel yöntem izlenmiştir. Nitel araştırma; gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlanmaktadır. (Yıldırım ve Şimşek, 2013:45). Araştırmada bireysel ses eğitimi dersinde kullanılan repertuarı öğretim elemanı görüşlerine göre belirleyebilmek amacıyla nitel araştırmada veri toplama araçlarından olan yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır.

“Görüşme sözlü olarak sürdürülen bir iletişim türüdür. Araştırma konusu hakkında derinlemesine bilgi sağlar. Görüşme sosyal bilimler alanında yapılan çalışmalarda en sık kullanılan veri toplama yöntemidir.” (Yıldıırım ve Şimşek, 2008).

Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile yapılan görüşmelerle kayıt altına alınan veriler betimsel içerik analizi ile çözümlenmiş, elde edilen veriler temalar ve kodlara dönüştürülmüştür.

3.2. Evren ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini eğitim fakültelerinin güzel sanatlar eğitimi bölümlerine bağlı müzik eğitimi anabilim dalları oluşturmuştur. Araştırmanın örneklemini ise yirmi altı müzik eğitimi anabilim dalı içinden random yoluyla seçilmiş on müzik eğitimi anabilim dalında ses eğitimi derslerine giren öğretim elemanları oluşturmaktadır. Öğretim elemanlarının bağlı olduğu üniversitelere ilişkin bilgiler Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1

Üniversite
Ömer Halis Demir Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı Niğde
Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı Konya
Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı
On Dokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı Samsun
Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı Trabzon
Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı Sivas
Muğla Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı Muğla
Necatibey Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı Balıkesir
Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı
Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı Bursa
Toplam:10

3.3. Verileri Toplanması

Bu araştırmada veriler yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile toplanmıştır. Veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından geliştirilen ve toplam on iki sorudan oluşan “bireysel ses eğitimi dersi öğretim elemanı görüşme formu” kullanılmıştır. Araştırmacı hazırladığı görüşme formunu önce alan uzmanı üç kişiye inceletmiş, uzmanlarca gerekli görülen değişikliklerden sonra ön uygulamasını yaparak kapsam

geçerliğini sağlamıştır. Bu doğrultuda görüşme sorularına gerekli düzenlemeler yapılarak görüşmeye uygun hale getirilmiştir. Araştırma süresince yapılan tüm görüşmeler araştırmacı tarafından bire bir gerçekleştirilmiştir.

3.4. Verilerin Analizi

Görüşme yoluyla elde edilen verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. Araştırmanın nitel verileri betimsel analiz aşamalarına uygun olarak analiz edilmiştir. (Yıldırım ve Şimşek, 2013:256). İlk olarak yapılan görüşmeler dinlenerek veriler metin haline getirilmiştir. Görüşmelerin metin haline getirilmesi sırasında görüşmecilerin sözleri aynen aktarılmıştır. Ayrıca ilgili alan yazın, araştırmanın genel amacı ve alt amaçları göz önünde bulundurularak görüşme soruları sınırları dışına çıkılmamaya özen gösterilmiştir. Görüşmede sorulan sorular çerçevesinde belirlenen temalara göre elde edilen bulgular doğrudan alıntılar ile sunulularak problem doğrultusunda yorumlara yer verilmiştir.

4. Bulgular ve Yorum

Bu bölümde araştırmanın alt problemlerine ilişkin verilerin çözümlenmesi ile elde edilen bulgular ve yorumlar yer almaktadır. Araştırma bulgularının veriliş kurgusu alt problemlerin sırasına göre yapılmıştır. Her alt problem başlık haline getirilerek öncelikle elde edilen bulgular tablo halinde verilmiş, sonra bulguların sözel açıklamalarıyla birlikte yorumlara yer verilmiştir.

4.1. Öğretim Elemanlarının Bireysel Ses Eğitiminde Kullanılan Repertuvar Seçiminde Dikkat Edilen Noktalara İlişkin Görüşleri

Öğretim elemanlarının bireysel ses eğitiminde kullanılan repertuvar seçiminde dikkat edilen noktalara ilişkin görüşleri analiz edildiğinde dokuz temanın ortaya çıktığı görülmektedir. Bu temaların frekansları Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2: Bireysel Ses Eğitiminde Kullanılan Repertuvar Seçiminde Dikkat Edilen Noktalara İlişkin Görüşler

Temalar	Frekans(f)	Yüzde (%)
Öğrencinin Teknik Bilgisi	8	%27
Öğrencinin Müzikalite açısından seviyesi	8	%27
Entonasyon	6	%20
Öğrencinin Bilişsel Kapasitesi	2	%7
Zevk ve Beğenileri	1	%3
Öğrencinin Ses Aralığı ve Rengi	2	%7
Öğrencilerin öğrendikleri eserleri müzik öğretmenliği mesleğinde kullanacağı doğrultuya uygun olarak seçmeye çalışıyorum	1	%3
Öğrencilerin Dünya repertuvarına aşina olacakları, ses aralıklarına uygun, çeşitli dönemleri içeren parçalar seçerim.	1	%3
Dersin hedeflerine ulaşabileceğim eserleri seçerim.	1	%3
Toplam	30	%100

Tablo 2’de görüldüğü gibi repertuvar seçiminde dikkat edilen noktalara ilişkin soruya öğretim elemanlarının 8’i öğrenci teknik bilgisine, 8’i öğrencinin müzikalite açısından seviyesine, 6’sı entonasyona, 2’si öğrenci bilişsel kapasitesine, 2’si öğrencinin ses aralığı ve rengine, 1’i öğrencilerin zevk ve beğenilerine, 1’i öğrencilerin dünya repertuvarına aşina olacakları ses aralıklarına uygun çeşitli dönemleri içeren eserlerin kullanılmasına, 1’i öğrencilerin öğrendikleri eserleri müzik öğretmenliği mesleğinde kullanacağı eserler olmasına, 1’i ise dersin hedeflerine uygun eserler olmasına dikkat ettiklerini ifade etmişlerdir.

Öğretim elemanlarının öğrencinin teknik bilgiye ilişkin görüşleri şunlardır:

1. Tema: Öğrencinin Teknik Bilgisi

“Eser seçiminde öncelikli olarak öğrencinin teknik açıdan durumu ve müzikalite açısından yeterliliğini dikkate almaya çalışıyorum.” (Ö7)

7. Tema: Eserlerin Öğretmenlik Yaşamında Kullanılabilirliği

Öğretim elemanlarının, repertuvar seçimine yönelik olarak eserlerin öğretmenlik yaşamında kullanılabilirliğine ilişkin görüşleri şunlardır.

“Eserlerin seçiminde her ne kadar öğrencilerin müzikalite bakımından yeterliliği ve ses özelliklerine baksak da benim için en önemli hususlardan bir tanesi de öğrencinin bu eserleri nerede kullanacağını sorusuna yanıt olabilmektir. Bu yüzden günlük yaşamda da kullanabileceği eserler seçmeye özen gösteririm.” (Ö4)

10. Tema: Dersin Hedeflerine Ulařtıracak Eserlerin Seçimi

“Bireysel ses eğitimi öğrencileri mutlaka seviyesine etüt, okul şarkısı, Lied, Aria, Arie antiche seslendirmelidir. Zaten dönemlere göre repertuar seçiminde sözünü ettiğim bu türlerden her dönem iki tane seslendirmelerine özen gösteriyorum. Dersin hedeflerine bu şekilde ulaşılabildiğini düşünüyorum.”

4.2. Öğretim Elemanlarının Bireysel Ses Eğitimi Derslerinde İlk Dönemden Başlayarak Kullandığı Kaynaklara İlişkin Görüşleri

Öğretim elemanlarının bireysel ses eğitimi derslerinde ilk dönemden başlayarak kullandığı kaynaklara ilişkin görüşleri analiz edildiğinde yedi temanın ortaya çıktığı görülmektedir. Bu temaların frekansları Tablo 3’de gösterilmiştir.

Tablo 3: Bireysel Ses Eğitimi Derslerinde İlk Dönemden Başlayarak Kullandığı Kaynaklara İlişkin Görüşler

Temalar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Okul şarkıları albümleri	8	% 17,77
Türkü Albümleri	9	% 20
Arie antiche eserler	7	% 15,55
Lied albümleri (Brahms, Schubert)	7	% 15,55
Müzikal Eserler, Fasikül şeklinde notalar	6	% 13,33
Etüt kitapları (vaccaj, concone)	7	% 15,55
Başlangıç seviyesi olan eserleri seçmiyorum	1	% 2,22
Toplam	45	% 100

Tablo 3’e göre Bireysel Ses Eğitimi derslerinde ilk dönemden başlayarak kullanılan repertuarın neler olduğu sorusuna öğretim elemanlarının, 9’u türkü albümleri, 8’i okul şarkıları, 7’si Arie antiche eserler, 7’si Lied albümleri, 7’si etüt kitapları, diğer 6’sı fasikül şeklinde notalar, 1’i ise başlangıç düzeyi eserleri vermediği cevaplarını vermişlerdir.

Öğretim elemanlarının okul şarkıları ve albümlerinin kullanılabilirliğine ilişkin görüşleri şunlardır:

1. Tema: Okul Şarkıları ve Albümleri

“Öğretmen adayları, atandıkları okullarda lied ve aria’lardan ziyade okul şarkıları öğreteceklerinden kaynaklı okul şarkıları ve albümlerini özellikle kullanmaya özen gösteriyorum.” (Ö5)

2. Türkü Albümleri

“Çeşitli Lied, Aria ve Aria antiche albümleri kullansam da türkü albümlerini daha sık kullanmaya özen gösteriyorum.” (Ö3)

3. Başlangıç düzeyi olan eserleri seçmiyorum.

“Beş yıldır Bireysel Ses Eğitimi dersini yürütüyorum ve bu beş yıldır sadece Bireysel Ses Eğitimi III ve IV. dönem derslerini aldım. I ve II. dönem derslerini başka bir hocamız vermektedir. Bu sebepten başlangıç seviyesi olan parçaları seçmiyorum. Gülşen Şimşek’in derlediği repertuvardan büyük ölçüde yararlanmaktayım. Ayrıca hala ses eğitimi almakta olduğum Hülya Kazan Günay’ın çeşitli kitaplardan verdiği parçaları da öğrenciye çalıştırıyorum. (Ö9)

4.3.Öğretim Elemanlarının Bireysel Ses Eğitiminde Kullandığı Türk Müziği Eserlerine İlişkin Görüşleri

Öğretim elemanlarının bireysel ses eğitiminde kullandığı Türk müziği eserlerine ilişkin görüşleri analiz edildiğinde altı temanın ortaya çıktığı görülmektedir. Bu temaların frekansları Tablo 4’de gösterilmiştir.

Tablo 4: Bireysel Ses Eğitiminde Kullanılan Türk Müziği Eserlerine İlişkin Görüşler

Temalar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Okul şarkıları (saip egüz)	8	%27,58
THM Albümleri (Erdal Tuğcular, İlhan Baran, muhammed Koç)	10	%34,48
TSM Eserlerinin fasikül notaları ve albümü	8	%27,58
Özellikle Türk Beşlerine ait eserler	1	%3,44
(Kültürlenme açısından programda yer almamasına rağmen) Ertuğrul Bayraktar’ın düzenlemesini yaptığı eserler	1	%3,44
Aytekin Albuz- Sırrı Ali Talay	1	%3,44
Toplam	29	%100

Tablo 4’e bakıldığında bireysel ses eğitiminde kullanılan Türk müziği eserleri veya kaynakları sorusuna öğretim elemanlarının 10’unun THM albümlerini, 8’inin okul şarkıları albümlerini, 8’inin TSM eserlerinin fasikül notaları ve albümlerini, 1’inin özellikle Türk Beşleri’ne ait eserleri, 1’inin (kültürlenme açısından programda yer

almamasına rağmen) Ertuğrul Bayraktar'ın düzenlemesini yaptığı eseri ve diğer 1'inin ise Aytekin Albuz- Sırrı Ali Talay'a ait eserleri kullandıkları görülmektedir.

Öğretim elemanlarının THM albümlerinin kullanılabilirliğine ilişkin görüşleri şunlardır:

1. Tema: THM Albümleri

“Her şeyden önce kendi dilimizde olan eserleri tercih ediyorum. Bunların içerisinde tabii ki THM albümleri var. Telaffuz edilebilirliği açısından da öğrencileri zorlamadığından dolayı özellikle tercih ediyorum. Bunlara örnek olarak Erdal Tuğcular, İlhan Baran ve Muhammed Koç'a ait albümleri sayabiliriz.” (Ö5)

Bazı öğretim elemanları sorulan sorulara sadece kitap isimleri üzerinden cevaplar verirken, 1 öğretim elemanı bunlara ek olarak özellikle okuttuğu eser isimleri üzerinden giderek sorulara cevap vermişlerdir. Tablo 4.1.'de belirtilmiştir.

Tablo 4.1

Temalar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Yarım Gitti Çeşmeye	1	%12,5
Yenice Yolları	1	%12,5
Çıkabilsem	1	%12,5
Efem	1	%12,5
Palandöken	1	%12,5
Kütahya'nın Pınarları	1	%12,5
Kahve Koydum Fincana	1	%12,5
Gemiler Giresun' e	1	%12,5
Toplam	8	%100

1 öğretim elemanı bunlara ek olarak özellikle okuttuğu eser isimleri üzerinden giderek sorulara: “Yarım Gitti Çeşmeye, Yenice Yolları, Çıkabilsem, Efem, Palandöken, Kütahya'nın Pınarları, Kahve Koydum Fincana, Gemiler Giresun'a “ cevaplarını vermiştir.

4.4. Öğretim Elemanlarının Bireysel Ses Eğitiminde Kullanılan Lied'lere İlişkin Görüşleri

Öğretim elemanlarının bireysel ses eğitiminde kullanılan Lied'lere ilişkin görüşleri analiz edildiğinde yedi temanın ortaya çıktığı görülmektedir. Bu temaların frekansları Tablo 5'te gösterilmiştir. Ayrıca öğretim elemanlarının kullanılan Lied'lere ilişkin görüşleri eser bazında değerlendirilerek Tablo 5.1.'de verilmiştir.

Tablo 5: Bireysel Ses Eğitiminde Kullanılan Lied'lere İlişkin Görüşler

Temalar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Brahms Lied'leri	9	%21,95
Mozart Lied'leri	9	%21,95
Schubert Lied'leri	8	%19,51
Beethoven Lied'leri	8	%19,51
Fasikül şeklinde elimizde bulunan Lied'ler	5	%12,19
Schumann Lied'ler	1	%2,43
Lied kullanmayı tercih etmiyorum.	1	%2,43
Toplam	41	%100

Tablo 5' e bireysel ses eğitiminde kullanılan Lied'lerin ve bazı bestecilerin kullanılma sıklıklarının ortaya koymak için sorulan sorulara öğretim elemanlarının 9'unun Brahms Lied'leri, 9'unun Mozart Lied'leri, 8'inin Schubert Lied'leri, 8'inin Beethoven Lied'leri, 5'inin fasikül şeklinde bulunan Lied'leri, 1'inin Schumann Lied'leri tercih ettikleri görülmektedir. 1 Öğretim elemanı ise Lied kullanmayı tercih etmediğini belirtmiştir.

Öğretim elemanlarının Lied kullanmayı tercih etmemelerine ilişkin görüşleri şunlardır:

6. Tema: Lied Kullanmayı Tercih Etmeme

“Şan repertuarında yol haritam Gülşen Şimşek'e ait kitaptır. Fakat olabildiğince orada bulunan eserler dışında Lied kullanmamaya çalışıyorum. Lied'lerin öğretmenlik yaşamında kullanılabilirliğine bakılınca olumlu bir sonuç görmüyorum. Bu konuda tamamen realist olmak gerekiyor diye düşünüyorum.”(Ö4)

5. Tema: Fasikül Notalar- Lied'ler

“Mozart, Schubert, Brahms, Beethoven Lied kitapları dışında elimizde fasikül şeklinde bulunan notalar var. Kitaplar dışında özellikle o notalara da yer vermeye çalışırım.” (Ö6)

Bazı öğretim elemanları sorulan sorulara sadece besteci isimleri üzerinden cevaplar verirken, bir öğretim elemanı eser isimleri üzerinden giderek sorulara cevap vermişlerdir. Tablo 5.1.'de belirtilmiştir.

Tablo 5.1: Eser Olarak:

Temalar	Frekans	Yüzde (%)
Schubert, Lachen Und Weinen	1	%12,5
Schubert, Des Müllers Blumen	1	%12,5
Schubert, Die Post	1	%12,5
Schubert, Wohin	1	%12,5
Schubert, Forelle-	1	%12,5
Schubert, Gutenacht	1	%12,5
Brahms, Klage	1	%12,5
Beethoven, Ich Liebe Dich	1	%12,5
Toplam	8	%100

Bir öğretim elemanı eser isimleri üzerinden giderek sorulara “Schubert Lachen Und Weinen, Schubert Des Müllers Blumen, Schubert Die Post, Schubert Wohin, Schubert Forelle, Schubert Gutenacht, Brahms Klage, Beethoven Ich Liebe Dich” gibi eserleri isim olarak belirten öğretim elemanı da vardır.

4.5. Öğretim Elemanlarının Bireysel Ses Eğitimi Derslerinde Kullandığı Arie Antiche’ lere İlişkin Görüşleri

Öğretim elemanlarının bireysel ses eğitiminde kullanılan Arie Antiche’ lere ilişkin görüşleri analiz edildiğinde altı temanın ortaya çıktığı görülmektedir. Bu temaların frekansları Tablo 6’da gösterilmiştir. Ayrıca öğretim elemanlarının kullanılan Arie antiche’lere ilişkin görüşleri eser bazında değerlendirilerek Tablo 6.1.’de verilmiştir.

Tablo 6: Bireysel Ses Eğitiminde Kullanılan Arie Antiche’ lere İlişkin Görüşler

Temalar	Frekans (f)	Yüzde (%)
A.Scarlatti	6	%18,18
C.B. Pergolesi	6	%18,18
C.W.Gluck	6	%18,18
Gülşen Şimşek ve Keriman Davran’ın piyano eşlikli kitaplarını temel alırım.	7	%21,21
Fasikül şeklinde olan notalarından yararlanırım	7	%21,21
Kullanmamaya özen gösteririm.	1	%3,03
Toplam	33	%100

Tablo 7' ye göre bireysel ses eğitiminde kullanılan Arie antiche' ler sorusuna öğretim elemanlarının 7'si Gülşen Şimşek ve Keriman Davran'ın piyano eşlikli kitapları, 7'si Fasikül şeklinde notalar, 6'sı A.Scarlatti, 6'sı C.B. Pergolesi 6'sı, C.W.Gluck, 1'i kullanmamaya özen gösteririm cevaplarını vermişlerdir.

Öğretim elemanlarının Arie antiche kullanmayı tercih etmemelerine ilişkin görüşleri şunlardır:

6. Tema: Kullanmamaya Özen Gösteririm.

“Aslında bütün konuşmalarımın özeti şu olabilir: Bizler müzik öğretmenliği programıyız ve nihayetinde buradan mezun olan öğrencilerimiz öğretmen olacak. Aria ve Arie antiche'lerin yerine okul şarkıları ve halk türkülerinin bulunmasını savunuyorum. Buradan mezun olan öğrencilerimiz Aria ve Arie antiche'leri değil okul şarkılarını günlük hayatlarında kullanacaklar. O yüzden Lied, Aria ve Arie antiche'lerin ders içerikleri olarak verilmesini gereksiz buluyorum. Verilecek olan bilgiler öğretmen adaylarının hayatında kullanabilecekleri bilgiler olmalıdır. Bu yüzden ben de kullanmamaya özen gösteriyorum.”(Ö4)

Bazı eğitim üyeleri, sorulan sorulara sadece besteci isimleri üzerinden cevaplar verirken, bazıları da eser isimleri üzerinden giderek sorulara cevap vermişlerdir. Tablo 6.1.'de belirtilmiştir.

Tablo 6.1 : Eser Olarak:

Temalar	Frekanslar (f)	Yüzde (%)
Sebben Crudele	3	%7,31
Se Tu Mami	3	%7,31
Son Tutta Duolo	3	%7,31
Nel Cor Pi'u Non Mi Sento	3	%7,31
Perla Gloria	2	%4,87
Gail Sole Dal Dange	2	%4,87
Selve Amiche	2	%4,87
Sento Nel Core	2	%4,87
Se Tudella Mia morte	3	%7,31
Se Florindoe Fedele	2	%4,87
Amarilli	2	%4,87
Caro Mio Ben	2	%4,87
A Mor Chattendi	1	%2,43
Si Bella Mercede	1	%2,43
Te Co Si	1	%2,43
Sen Core Langelletta	1	%2,43
O Cessate	2	%4,87
Corengrato	1	%2,43
Santa Lucia	1	%2,43
Digitencello	1	%2,43
O Sole Mio	1	%2,43
Mamma	1	%2,43
Mha Preso Alla Sua Ragna	1	%2,43
Toplam	41	%100

Tablo 6.1' de görüldüğü öğretim elemanlarının 3'ü Sebben Crudele, 3'ü Se Tu Mami, 3'ü Son Tutta Duolo, 3'ü Nel Cor Pi'u Non Mi Sento, 3'ü Se Tudella Mia Morte, 2'si Perla Gloria, 2'si Gail Sole Dal Dange, 2'si Selve Amiche, 2'si Se Florindoe Fedele, 2'si Amarilli, 2'si Caro Mio Ben, 2'si O Cessate, 1'i A Mor Chattendi, 1'i Si Bella Mercede, 1'i Te Co Si, 1'i Sen Core Langelletta, 1'i Corengrato, 1'i Santa Lucia, 1'i Digitencello, 1'i O Sole Mio, 1'i Mamma, 1'i ise Mha Preso Alla Sua Ragna yanıtlarını vermişlerdir.

4.6. Öğretim Elemanlarının Bireysel Ses Eğitiminde Kullandığı Aria'lara İlişkin Görüşleri

Öğretim elemanlarının bireysel ses eğitiminde kullanılan Aria' lara ilişkin görüşleri analiz edildiğinde sekiz temanın ortaya çıktığı görülmektedir. Bu temaların frekansları Tablo 7'de gösterilmiştir.

Tablo 7: Bireysel Ses Eğitiminde Kullanılan Aria'lara İlişkin Görüşler

Temalar	Frekans (f)	Yüzdeler (%)
Verdi' nin Aria'ları	6	%15,38
Donizetti'nin Aria'ları	6	%15,38
Mozart'ın Aria'ları	6	%15,78
Puccini'nin Aria'ları	5	%12,82
G.F. Handel'in Aria'ları	6	%15,38
Fasikül şeklinde elimde bulunan notalar	6	%15,38
Kullanmamaya özen gösteririm.	3	%7,69
Twenty Four İtalian Song and Arias kitabını kaynak olarak gösterbilirim.	1	%2,56
Toplam	39	%100

Tablo 7'ye bakıldığında bireysel ses eğitiminde kullanılan Aria'ların neler olduğu sorusuna öğretim elemanlarının 6'sı Verdi'nin Aria'ları, 6'sı Donizetti'nin Aria'ları, 6'sı Mozart'ın Aria'ları, 6'sı G.F. Handel'in Aria'ları, 6'sı Fasikül şeklinde bulunan notalar, 5'i Puccini'nin Aria'ları, 3'ü Aria kullanmamaya özen gösteririm, 1'i ise Twenty Four İtalian Song and Arias kitabını kaynak göstererek soruları yanıtlamışlardır.

Öğretim elemanlarının Arie kullanmayı tercih etmelerine ilişkin görüşleri şunlardır:

2. Tema: Mozart'ın Arie'lerini Kullanmaya Özen Gösteririm

“Arie kullanımında en çok Mozart’ın Arie’lerinin kullanmayı tercih etmekteyim.”
(Ö5)

6. Tema: G.F. Handel’in Arie’lerinin kullanımı

“G.F. Handel’in ve Mozart’ın Arie’lerini kullanmaya çalışırım. Genellikle en bilindik eserlerini vermeye çalışıyorum.”(Ö6)

4.7. Öğretim Elemanlarının Bireysel Ses Eğitiminde Kullandığı (varsa) Diğer Eserlere İlişkin Görüşleri

Öğretim elemanlarının bireysel ses eğitiminde kullanılan (varsa) diğer eserlere ilişkin görüşleri analiz edildiğinde iki temanın ortaya çıktığı görülmektedir. Bu temaların frekansları Tablo 8’de gösterilmiştir.

Tablo 8: Bireysel Ses Eğitiminde Kullanılan (varsa) Diğer Eserlere İlişkin Görüşler

Temalar	Frekans (f)	Yüzdeler (%)
Bunlar dışında kullanmıyorum.	7	%70
Napoliten’leri de kültür olması açısından eser olarak verebilirim.	3	%30
Toplam	10	%100

Tablo 8’e bakıldığında bireysel ses eğitiminde kullanılan diğer eserler nelerdir sorusuna öğretim elemanlarının 7’si bu kaynaklar dışında başka bir kaynak kullanmadığını ileri sürerken, diğer 3 öğretim elemanları Napoliten’lerin de kültürlenme amaçlı verilmesi gerektiğini ileri sürmüştür.

Öğretim elemanlarının kullanmayı tercih ettikleri (varsa) diğer eserlere ilişkin görüşleri şunlardır:

1. Tema: İfade Edilen Kaynaklar Dışında Herhangi Bir Kaynak Kullanmamalarına İlişkin Görüşler

“Bütün bunların yeterli olduğunu düşündüğümden kaynaklı herhangi bir kaynak kullanmıyorum.”(Ö8)

“Kaynakların yetersizliği dolayısıyla bu kaynaklarla sınırlı kalıyorum.”(Ö4)

2. Tema : Napoliten’lerin de Kültür Olması Açısından Eser Olarak Verilmesi

“Bilindiği gibi Napoliten’ler çok fazla seslendirilmiyor. Bunun sebebi ders kazanımlarının içerisinde yer almamasıdır. Ama bunun son derece önemli olduğunu düşünüyorum ve öğrencilerime kültürlenme amaçlı sunuyorum.” (Ö4) (Ö8)

4.8. Öğretim Elemanlarının Bireysel Ses Eğitimi Derslerinde Kullandığı Repertuvar İçerisindeki Eserleri Kolaydan Zora Doğru Sıralamalarına İlişkin Görüşleri

Öğretim elemanlarının bireysel ses eğitiminde kullanılan repertuvar içerisindeki eserlerin kolaydan zora doğru sıralanmalarına ilişkin görüşleri analiz edildiğinde yedi temanın ortaya çıktığı görülmektedir. Bu temaların frekansları Tablo 9’da gösterilmiştir. Ayrıca öğretim elemanlarının görüşlerinden eser bazında sıralama yapanların bulgularına Tablo 9.1.’de yer verilmiştir.

Tablo 9: Bireysel Ses Eğitimi Derslerinde Kullanılan Repertuvar İçerisindeki Eserlerin Kolaydan Zora Doğru Sıralanmalarına İlişkin Görüşler

Temalar	Frekans (f)	Yüzde (%)
1)saip Egüz 2)Selçuk Bilgin okul Şarkıları 3)Gülşen Şimşek 4)Erdal Tuğcular 5)ilhan Baran 6)Selçuk Bilgin (piyano eşlikli Marşlar) 7)G.Concone 8)50 Lezioni	1	%11,11
Bu sıralamayı doğru bulmuyorum. Öğrencinin yeterlilik düzeyine göre bu sıralamalar değişebilir.	2	%22,22
Şarkı söylemek zor bir iş olduğundan dolayı bütün seviyelerin zor olduğuna inanıyorum. O yüzden sıralamalarda kolay-zor ayrımı yapılmamalı.	1	%11,11
1)Okul Şarkıları 2)Türküler 3)Lied’ler 4)Arie Antiche’ler 5)Aria’lar	2	%22,22
1)Halk türküleri ve düzenlemeler 2)Ninniler, 3) Basit Liedler (Sevgilim	1	%11,11

Dinle Beni, Güzel Mayıs,
Sincap, Ich Liebe Dich,
Mutluluk Şarkısı, Gülmek ve
Ağlamak, Yakarış
4)Basit Arie antiche'ler (Se
Tu Mami, Son Tutta Duolo,
Sebben Crudele..vs.
5)Napoliten ve Basit Arie'lar

Halk müziği derlemeleri, Napoliten'ler daha sonra Aria antiche'ler	1	%11,11
1)Keriman Davran'ın Şan İçin Piyano Eşlikli şarkılar 1(2009)	1	%11,11
2)Saip Egüz- Piyano Eşlikli Halk Türküleri		
3) Saip Egüz- Piyano Eşlikli Okul Şarkıları		
4)Gülşen Şimşek-Şan İçin Piyano Eşlikli Albüm(1997)		
5)Erdal Tuğcular-Şan İçin Piyano Eşlikli Türkü Albümü (2011)		
6)Arie antiche-Volumel		
7)Twenty Four İtalian Song And Arias		
Toplam	9	%100

Tablo 9'da görüldüğü gibi bireysel ses eğitimi derslerinde kullanılan repertuvar içerisindeki eserlerin kolaydan zora doğru sıralanması sorusuna öğretim elemanlarının 2'si öğrencilerin yeterlilik düzeyinin değişebildiği gerekçesiyle bu sıralamayı doğru bulmadıkların belirtmişlerdir. 2'si Okul Şarkıları, Türküler, Lied'ler, Arie antiche'ler, Aria'lar şeklinde sıralama yaparken, 1 öğretim elemanı Saip Egüz, Selçuk Bilgin Okul Şarkıları, Gülşen Şimşek, Erdal Tuğcular, İlhan Baran, Selçuk Bilgin(Piyano Eşlikli Marşlar), G.Concone, 50 Lezioni sıralamasını yapmıştır. 1 öğretim elemanı şarkı söylemenin zaten zor bir iş olduğu gerekçesiyle sıralamayı doğru bulmadığını belirtmiştir. 1'i Halk Müziği derlemeleri, Napoliten'ler daha sonra Arie antiche'ler sıralamasını yapmıştır. 1 öğretim elemanı Halk Türküleri ve düzenlemeler, Ninniler, basit Lied'ler (Sevgilim Dinle Beni, Güzel Mayıs, Sincap, Ich Liebe Dich, Mutluluk Şarkısı, Gülmek Ve Ağlamak, Yakarış vb.) basit Arie antiche'ler (Se Tu Mami, Son Tutta Duolo, Sebben Crudele vs.), Napoliten ve basit Aria'lar sıralamasını yapmıştır. Son olarak 1 öğretim elemanı ise Keriman Davran'ın "Şan İçin Piyano Eşlikli Şarkılar 1 (2009)" kitabını, Saip Egüz'ün "Piyano Eşlikli Halk Türküleri" kitabını, Saip Egüz "Piyano Eşlikli Okul Şarkıları" kitabını, Gülşen Şimşek'in "Şan İçin Piyano Eşlikli Albüm(1997)" kitabını, Erdal Tuğcular'ın "Şan İçin Piyano Eşlikli Türkü Albümü

(2011)” kitabını, “Arie antiche-Volume1” kitabını “Twenty Four İtalian Song And Arias “ kitabını kullandığını belirtmiştir.

Öğretim elemanlarının bireysel ses eğitimi derslerinde kullanılan repertuar içerisindeki eserlerin kolaydan zora doğru sıralanmalarına ilişkin görüşleri şunlardır:

2.Tema: Öğrencinin Yeterlilik Düzeyine Sıralamaların Değişebilmesi

“Her öğrencinin bireysel özellikleri farklıdır. Üniversiteye başladıkları anda da geçmiş öğrenmelerine bağlı olarak, ön öğrenmeleri de farklıdır. Teknik anlamda ve müzikal anlamda çok iyi öğrenciler gelebiliyor. Bununla beraber orta düzeyde ya da biraz daha düşük seviyedeki öğrencilerimiz olabiliyor. Tabi ki bunlara vereceğimiz eserler veya izleyeceğimiz yöntemler farklı olacaktır. Bu yüzden öyle bir sıralamanın genel geçer olabileceğine inanmıyorum.” (Ö7)

Bazı eğitim üyeleri, sorulan sorulara sadece besteci isimleri üzerinden cevaplar verirken, bazıları da eser isimleri üzerinden giderek sorulara cevap vermişlerdir.

Tablo 9.1: Eser Olarak

Temalar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Sebben Crudele	1	%4,34
Amor Chattendi	1	%4,34
Gail Sole Dal Gange,	1	%4,34
Perla Gloria	1	%4,34
Se Tu Mami,	1	%4,34
Son Tutta Duolo,	1	%4,34
Nel Cor Pui' non Mi Sento	1	%4,34
Se Florindo E Fedele	1	%4,34
Selve Amiche	1	%4,34
Sentonel Core	1	%4,34
Se Tudella Mia Morte	1	%4,34
Sen Corre Langelletta	1	%4,34
Caro Mio Ben	1	%4,34
Si Bella Mercede	1	%4,34
Teco Si	1	%4,34
Amarilli	1	%4,34
Minnelied- Schubert	1	%4,34
Lachen Und Weinen- Schubert	1	%4,34
Des Müllers Blumen- Schubert,	1	%4,34
Klage-Brahms	1	%4,34
İch Liebe Dich- Beethoven	1	%4,34
Die Forelle- Schubert	1	%4,34
Gutenacht-Schubert	1	%4,34
Toplam	23	%100

4.9. Öğretim Elemanlarının Bireysel Ses Eğitiminde Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Görüşleri

Öğretim elemanlarının bireysel ses eğitiminde karşılaşılan sorunlara ilişkin görüşleri analiz edildiğinde yedi temanın ortaya çıktığı görülmektedir. Bu temaların frekansları Tablo 10'da gösterilmiştir.

Tablo 10: Bireysel Ses Eğitiminde Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Görüşler

Temalar	Frekanslar (f)	Yüzdeler (%)
Hiçbir sorun görmüyorum	2	%16,66
Ses gruplarının hepsine hitap eden tonlarda yazılmaya bildiklerinden transpozede sıkıntı yaşıyorum.	3	%25
Eşlikçi problemi sorun olduğundan her kitabın piyano eşliklerinin CD olarak bulundurulmamasını eksik olarak görüyorum.	1	%8,33
Kaynakların yetersiz olduğuna inanıyorum.	3	%25
Yabancı eserlerin, Türkçe okunuşlarının yazılmaması	1	%8,33
Müzik eğitimi ana bilim dallarında ortak bir repertuarın belirlenmemiş olması ya da programla kısmen belirlense bile tam olarak uygulanamıyor olması	1	%8,33
Repertuar seçiminde yaşadığım tek sorun öğrencilerin yabancı eserleri söylemekte zorlanması ve bundan dolayı severek, isteyerek esere çalışmamalarıdır.	1	%8,33
Toplam	12	%100

Tablo 10'a bakıldığında bireysel ses eğitiminde karşılaşılan sorunlara ilişkin sorulara öğretim elemanlarının 3'ü kaynak yetersizliğinin oluşunu, 3'ü kitapların her tona hitap etmemesinden kaynaklı olarak transpozede sıkıntı yaşadıklarını, 2'si hiç bir sorun göremediklerini, 1'i piyano eşlikçilerinin olmayışı ve her kitabın CD olarak bulunmamasından kaynaklı sıkıntı yaşadıklarını, 1'i yabancı eserlerin Türkçe okunuşlarının altına yazılmamasını, 1'i repertuar seçiminde yaşadığı tek sorunun

öğrencilerin yabancı eserleri söylemekte zorlanması ve bundan dolayı severek isteyerek esere çalışmamalarını, 1'i ise müzik eğitimi ana bilim dalında ortak bir repertuarın belirlenmemiş olması ya da programla kısmen belirlense bile tam olarak uygulanamıyor olmasını problem olarak görmüşlerdir.

Öğretim elemanlarının bireysel ses eğitimi derslerinde karşılaşılan sorunlara ilişkin görüşleri şunlardır:

1. Tema: Hiçbir Sorun Görmüyorum.

“Müzik eğitiminde kullanılan kaynakları son derece yeterli buluyorum. Uygulamayla alakalı da herhangi bir problem göremiyorum. Tabii ki bu kişiden kişiye değişebilir. Fakat ben kaynakları yerine ve düzeyine göre kullanmaktayım. Bu sebeple hiçbir problem görmüyorum.” (Ö7)

2. Tema: Transposedeki Sorun

Yazılan eserlerin birçoğu belli ses grupları için yazılmıştır. Aynı anda her ses grubuna hitap eden tonu yakalayabilmek zor oluyor. Normalde çalışılan eserlerin her birinin eşlikçilerle ayrı olarak etüt edilmesi gerekir. Üniversitelerin de eşlikçi problemi yaşadığı bilinen bir gerçektir. Durum böyle olunca CD'si olan kitaplardan eser vermeye çalışıyoruz. Ama bu da ayrı bir sorundur bence. Çünkü böyle kaynaklar sınırlı sayıdadır. Bu da repertuar konusunda kısıtlamalar oluşturuyor. Bu konuda daha çok CD çalışmaları üzerinde durulması gerektiğini düşünüyorum.” (Ö7)

4.10. Öğretim Elemanlarının Bireysel Ses Eğitimi Derslerinde Kullanmayı Özellikle Tercih Etmedikleri Eserlere İlişkin Görüşleri

Öğretim elemanlarının bireysel ses eğitimi derslerinde kullanmayı özellikle tercih etmedikleri eserlere ilişkin görüşleri analiz edildiğinde dört temanın ortaya çıktığı görülmektedir. Bu temaların frekansları Tablo 11'de gösterilmiştir.

Tablo11: Bireysel Ses Eğitimi Derslerinde Özellikle Tercih Edilmeyen Eserlere İlişkin Görüşler

Temalar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Yabancı eserleri kullanmamaya çalışırım.	3	%30
Özellikler tercih etmediğim eserler yok	3	%30
Ses sınırlarını zorlayacak, ezgisel olarak uyumsuzluk içeren.	2	%20
Yabancı eserlere Türkçe söz yazılan eserleri tercih etmiyorum.	1	%10

Türk Sanat Müziği düzenlemelerini tercih etmiyorum.	1	%10
---	---	-----

Toplam	10	%100
---------------	-----------	-------------

Tablo 11'e göre bireysel ses eğitimi derslerinde özellikle tercih edilmeyen eserler konusunda öğretim elemanlarından 3'ü yabancı eserleri kullanmamaya çalıştıklarını, 3'ü özellikle tercih etmedikleri eserlerin bulunmadığı, 2'si ses sınırlarını zorlayacak ezgisel olarak uyumsuzluk içeren eserleri tercih etmediklerini, 1'i yabancı eserlere Türkçe söz yazılan eserleri tercih etmediğini, 1'i ise TSM düzenlemeleri olan eserleri tercih etmediği cevaplarını belirtmişlerdir.

Öğretim elemanlarının bireysel ses eğitimi derslerinde özellikle tercih edilmeyen eserler ilişkin görüşleri şunlardır:

1. Tema: Yabancı Eserlerin Kullanılmaması

“Telaffuz edilebilirlikte yaşanan sıkıntılar ve buna ek olarak öğretmenlik yaşamında kullanılabilirliğinin olmadığını düşündüğümden dolayı yabancı eserler kullanmamaya çalışırım. Bunların yerine daha önce de belirttiğim gibi halk türküleri ve okul şarkıları kullanmayı tercih ederim.” (Ö3)

2. Tema: Özellikle Tercih Edilmeyen Eserlerin Olmaması

“Öğrencilerime her çeşit eserleri vermeye alışırım. Kültürlenme amaçlı hepsini tanınmasını isterim. Bu nedenle özellikle tercih etmediğim eserler yoktur.”(Ö5)

3. Tema: Ses Sınırlarını Zorlayacak, Ezgisel Olarak Uyumsuzluk İçeren Eserleri Kullanılmaması

“Son yıllarda ses eğitimi kitapları içerisinde ezgisel bütünlüğe sahip olmayan ya da piyano eşlik düzenlemesiyle birlikte öğrenciye söyleyiş kolaylığı sağlamayan eserleri tercih etmiyorum”(Ö1)

4.11. Öğretim Elemanlarının Bireysel Ses Eğitimi Ders İçeriklerinde Yer Alan Kazanımların Repertuar Oluşumuna Etkisine İlişkin Görüşleri

Öğretim elemanlarının bireysel ses eğitimi ders içeriklerinde yer alan kazanımların repertuar oluşumuna etkisine ilişkin görüşleri analiz edildiğinde iki temanın ortaya çıktığı görülmektedir. Bu temaların frekansları Tablo 12'de gösterilmiştir.

Tablo12: Bireysel Ses Eğitimi Ders İçeriklerinde Yer Alan Kazanımların Repertuvar Oluşumuna Etkisine İlişkin Görüşler

Temalar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Etkisi vardır	9	%90
Etkisi yoktur	1	%10
Toplam	10	%100

Tablo12'ye göre bireysel ses eğitimi ders içeriklerinde yer alan kazanımların repertuvar oluşumuna etkisine ilişkin görüşleri analiz edildiğinde öğretim elemanlarının 9'u vardır cevabını verirken, 1'i etkisi yoktur cevabını vermiştir.

1. Tema: Etkisi Vardır.

“Bireysel ses eğitimde okunan her eserin belli bir müzikal davranışı kazandırdığı zaten kaçınılmaz gerçeğimizdir. Okunan türküler, okul şarkıları, Lied'ler, Aria'lar, Arie antiche'ler aynı zamanda öğrencinin repertuvar oluşumuna etki eder.” (Ö8)

“Kesinlikle vardır. Çünkü seçilen eserlerin, öncelikli olarak dersin kazanımlara yönelik olmasına dikkat ediyorum.”

2. Tema: Etkisi Yoktur.

“Benim için yok, ama bir başkası için olabilir. Sonuç olarak tek bir repertuvar yok ve her hoca kendi repertuvarını oluşturuyor.”(Ö9)

4.12. Öğretim Elemanlarının Bireysel Ses Eğitimi Dersinde Öğrencilerin Özellikle Seslendirmesi Gereken Repertuvar Hakkında Düşüncelerine İlişkin Görüşleri

Öğretim elemanlarının bireysel ses eğitimi dersinde öğrencilerin özellikle seslendirmesi gereken repertuvar hakkında düşüncelerine ilişkin görüşleri analiz edildiğinde yedi temanın ortaya çıktığı görülmektedir. Bu temaların frekansları Tablo 13'de gösterilmiştir.

Tablo13: Bireysel Ses Eğitimi Dersinde Öğrencilerin Özellikle Seslendirmesi Gereken Repertuvar Hakkındaki Düşüncelere İlişkin Görüşler

Temalar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Özellikle Okul şarkıları ve halk türküleri okutulmalıdır.	7	%41,17
Böyle bir ayırım yapılmamalıdır.	2	%11,76
Orta tonların oturtulacağı, eserlerin öncelikli olarak çalışılması, daha sonra da diğer tiz ve pest seslerin çalıştırılması	1	%5,88
Popüler şarkı düzenlemeleri	1	%5,88
Napolitenler	3	%17,64
Arie antiche	2	%11,76
Seviyesine uygun Etüt, Lied, seslendirmelidir.	1	%5,88
Toplam	17	%100

Tablo 13'e göre bireysel ses eğitimi dersinde öğrencilerin özellikle seslendirmesi gereken repertuvarın neler olduğu sorusuna öğretim elemanlarının 7'si Okul Şarkıları ve halk türkülerinin okutulması gerektiğini, 3'ü Napoliten'lerin de verilmesi gerektiğini, 2'si böyle bir ayırımın yapılamaması gerektiğini, 2'si Arie antiche'lerin okutulması gerektiğini, 1'i orta tonların oturtulacağı, eserlerin öncelikli olarak çalışılması, daha sonra da diğer tiz ve pest seslerin çalıştırılması gerektiğini, 1'i popüler şarkı düzenlemelerin de çalıştırılması gerektiğini, 1'i ise öğrenci seviyesine uygun Etüt, Lied, seslendirmeleri gerektiğini belirtmişlerdir.

5.Tema: Napoliten'ler

“Bence her öğrenciye belli başlı Napoliten'ler ve Aria anticheler söylenmelidir. Bunun dışında halk müziği düzenlemelerini özellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinden gelen öğrenciler severek okumaktadırlar. Ek olarak Türkçe yazılmış operalardan ya da müzikallerden eserler de tercih edilmelidir.” (Ö9)

7.Tema: Seviyesine Uygun Etüt, Lied, seslendirmelidir.

“Bireysel ses eğitimi öğrencileri mutlaka seviyesine etüt, okul şarkısı, Lied, Aria antiche seslendirmelidir. Zaten dönemlere göre repertuvar seçiminde sözünü ettiğim bu türlerden her dönem iki tane seslendirmelerine özen gösteriyorum.”

5. SONUÇ ve ÖNERİLER

5.1. SONUÇ

Bu araştırmada bireysel ses eğitimi derslerinde kullanılan repertuvar öğretim elemanlarının görüşlerinden yola çıkarak belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmanın nitel bulgularından ortaya çıkan sonuçlar aşağıda verilmektedir.

Araştırma bulgularına göre:

-Bireysel ses eğitimi dersinde kullanılan repertuvar seçiminde en çok öğrencinin teknik bilgisi, öğrencinin müzikalite açısından seviyesi ve entonasyona dikkat edilmektedir. Öğrencilerin zevk ve beğenileri, bilişsel kapasiteleri, ses aralıkları ve rengi, öğrendikleri eserleri müzik öğretmenliği mesleğinde kullanılabilirliği, dünya repertuvarına aşina olacakları ses aralıklarına uygun, çeşitli dönemleri içeren eserler de repertuvar seçiminde etkili olan özelliklerdir.

-Bireysel ses eğitimi derslerinde ilk dönemden başlayarak kullanılan kaynaklar, okul şarkıları albümleri, türkü albümleri, Arie antiche'ler, Lied albümleri, müzikal eserler, fasikül notalar ve vaccaj ve concone etüt kitaplarıdır.

-Bireysel Ses Eğitiminde Kullanılan Türk Müziği eserleri; Okul Şarkıları ve THM albümleri ve Türk müziği fasikül notalarıdır. (Erdal Tuğcular, İlhan Baran, Muhammed Koç, Vsevolod Kuzmin, Cemalettin Göbelez, Aytekin Albuz ,Sırrı Ali Talay, Saip Egüz)

- Bireysel Ses Eğitiminde Kullanılan Lied'ler Brahms Lied'leri, Mozart Lied'leri, Schubert Lied'leri, fasikül Lied'ler ve Beethoven Lied'leri, Schumann Lied'lerdir. Eser olarak: “Schubert-Lachen Und Weinen, Schubert-Des Müllers Blumen, Schubert-Die Post, Schubert-Wohin, Schubert-Forelle, Schubert-Gutenacht, Brahms-Klage, Beethoven, Ich Liebe Dich” kullanılmaktadır.

-Bireysel Ses Eğitimi Derslerinde Kullanılan Arie Antiche Kaynakları Gülşen Şimşek ve Keriman Davran'a Ait Piyano Eşlikli Albümlerdir. Besteci olarak: “A.Scarlatti, C.B. Pergolesi, C.W.Gluck” tercih edilmektedir. Eser olarak: “Sebben Crudele, Se Tu Mami, Son Tutta Duolo, Nel Cor Pi'u Non Mi Sento, Se Tudella Mia morte, Perla Gloria, Gail Sole Dal Dange, Selve Amiche, Se Florindoe Fedele, Amarilli, Caro Mio Ben, O Cessate, A Mor Chattendi, Si Bella Mercede, Te Co Si, Sen Core Langelletta, Corengrato, Santa Lucia, Digitencello, O Sole Mio, Mamma, Mha Preso Alla Sua Ragna” kullanılmaktadır.

-Bireysel ses eğitiminde kullandığı Arie'lar besteci olarak: “Verdi' nin Aria'ları, Mozart'ın Aria'ları, Donizetti'nin Aria'ları, Puccini'nin Aria'ları, G.F. Handel'in Aria'larıdır.” Kaynak olarak: “Twenty For İtalian Songs And Arias” kullanılmaktadır.

-Bireysel Ses Eğitiminde Kullanılan (varsa) Diğer Eserler Napoliten'ler'dir.

-Bireysel Ses Eğitiminde Kullanılan Eserlerin Kolaydan Zora Doğru Sıralanması: Okul Şarkıları, Türküler Lied'ler, Arie Antiche'ler, Aria'lar şeklindedir.

-Bireysel Ses Eğitiminde Karşılaşılan Sorunlar transpozede yaşanan sıkıntılar, her kitabın piyano eşliklerinin CD olarak bulundurulmaması, kaynakların yetersiz olduğu, yabancı eserlerin, Türkçe okunuşlarının yazılmaması ve Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında ortak bir repertuarın belirlenmemiş olmasıdır.

-Bireysel Ses Eğitimi Derslerinde Özellikle Tercih Edilmeyen Eserler Öğrencilerin Ses Sınırlarını Zorlayacak, yabancı sözlü eserler, Ezgisel Olarak Uyumsuzluk İçerendir.

-Bireysel Ses Eğitimi Ders İçeriklerinde Yer Alan Kazanımların Repertuar Oluşumuna Büyük Ölçüde etkisi Vardır.

-Bireysel Ses Eğitimi Dersinde Öğrencilerin Özellikle Seslendirmesi Gereken Repertuar Okul Şarkıları, Türküler, Napoliten'lerdir.

5.2. ÖNERİLER

Bireysel ses eğitimi derslerinde kullanılan repertuarın belirlenmesi konulu bu araştırmadan yola çıkarak,

-Bireysel ses eğitimi derslerinde kullanılmak üzere bireysel ses eğitimi ders kitabı ve şarkı albümü oluşturulabilir.

-Bireysel çalgı (şan/ses eğitimi) derslerinde kullanılan repertuarı belirlemeye ilişkin araştırmalar yapılabilir.

-Bireysel ses eğitimi dersi öğretim elemanlarınca yapılacak çalıştaylarda derste kullanılabilecek ortak bir repertuar belirlenebilir.

-Bireysel ses eğitimi ders içerikleri; ilkokul, ortaokul ve lise müzik dersi öğretim programına bağlı olarak yeniden yapılandırılabilir.

-Bireysel ses eğitimi dersinde kullanılmak üzere nota albümleri oluşturulabilir.

Bireysel ses eğitimi dersinde kullanılan repertuar öğrencilerin görüşleri (beğeni, zorluk, vs.) açısından değerlendirilebilir.

EKLER

Görüşme Soruları

- 1)Bireysel Ses Eğitiminde kullandığınız repertuarı seçerken nelere dikkat edersiniz?
- 2)Bireysel Ses Eğitiminde ilk dönemden başlayarak kullandığınız kaynaklar nelerdir?
- 3)Bireysel Ses Eğitimi derslerinde kullandığınız Türk müziği eserleri nelerdir?
- 4)Bireysel Ses Eğitimi derslerinde varsa kullandığınız Lied'ler nelerdir?
- 5)Bireysel Ses Eğitimi derslerinde varsa kullandığınız Arie antiche'ler nelerdir?
- 6)Bireysel Ses Eğitimi derslerinde varsa kullandığınız Aria'lar nelerdir?
- 7)Bireysel Ses Eğitimi derslerinde varsa kullandığınız diğer eserler nelerdir?
- 8)Bireysel Ses Eğitimi derslerinde kullandığınız repertuar içerisindeki eserleri kolaydan zora doğru sınıflandırabilir misiniz?
- 9)Bireysel Ses Eğitimi derslerinde repertuar seçiminde sizce karşılaşılan sorunlar nelerdir?
- 10)Bireysel Ses Eğitimi derslerinde kullanmayı özellikle tercih etmediğiniz eserler var mıdır?
- 11)Bireysel Ses Eğitimi ders içeriklerinde yer alan kazanımların repertuar oluşumuna etkisi var mıdır?
- 12)Öğrencilerin Bireysel Ses Eğitimi dersinde öğrencilerin özellikle seslendirmesi gereken repertuar hakkında düşünceleriniz nelerdir?

TANIMLAR

1) **Napoliten:**

20'nci yüzyılda yeniden canlandırılmış olan popüler Napoli şarkıları. Terim dilimize Fransızca Napolitain: "Napoli işi" sözcüğünden girmiştir. Sözleri çoğunlukla aşk ve doğa konularını işler; melodisi minör, nakaratı majör tondadır. Napoliten şarkıları, erken Rönesans döneminde İtalyanca villanella alla Napolitana olarak nitelenen bir madrigal çeşidinden türemiştir. Sıcak üslubuyla opera aryaalarına da giren bu şarkılar, popüler müzikte orijinal bir şarkı çeşidi özelliği kazanmıştır. (Say Ahmet:Ağustos 2010, Ankara, ss:550).

2) **Aria:**

Eşlikli solo ses için yazılmış sahne şarkısı. Üç bölümlü şarkı formundadır. Opera, oratorio, gibi sahne eserlerinde yer alan aria'lar, eserin akışındaki duygusal yükselişi destekler. Opera sanatının en çekici öğelerinden biri olarak ses müziğinin değerli bir parçası özelliğini taşıdığı için, opera tarihi boyunca besteciler, şarkıcılar ve dinleyiciler tarafından değeri önemsenmiştir.

Aria, J.S.Bach'ın "Goldberg Çeşitlemeleri"nde olduğu gibi, çalgı müziğinin bir formu olarak da değerlendirilmiştir. 19'uncu yüzyılda ise bu form romantik ses müziği edebiyatının "bel canto" geleneğini temsil eden Rossini, Donizetti, Bellini, Verdi gibi bestecilerin dehasıyla şarkı sanatının doruğa yükselmesiyle pay sahibi olmuştur. (Say Ahmet: Ağustos 2010, Ankara,sayfa:95).

3) **Lied:**

Alman stilinde sanatsal şarkı. Genel anlamıyla, bir şiirin piyano eşlikli şarkı olarak bestelenmesi. Lied, iki açıdan incelenmeye değer: biçim olarak ve müzik tarihi içindeki sanatsal yeri bakımından. (Lied'in tarihteki gelişim süreci için bkz. Lied sanatı.)

Biçim açısından Lied, gelişkin, olgun biçimiyle üç bölmeli şarkıyı temsil eder ve A-B-A formu olarak alınır. Bu yapıdaki biçimin temel özelliği, B bölmesinin A1 ve A2 ye karşıt oluşumlar içeren bir "Ara bölme" olması ve bölmelerin her birinin armonik bakımdan kendi içinde bütünleşmesidir.

Üç bölmeli form genel olarak bir sadviçe benzetilebilir. 1) tonikle başlayıp tonikle ya da toniğe yakın tonlardan biriyle biten ilk bölme 2) farklı bir ton ya da tonlar ile farklı bir malzeme kullanılarak birinci ve üçüncü bölmelerden ayrılan B bölmesi. 3) ilk bölmenin hiç değiştirilmeden ya da küçük değişikliklerle tekrarlanarak oluşturulan, tonikle başlayıp tonikle biten A bölmesi. Bu üç bölmenin sonuna bazen coda eklenir.

Müzik tarihinde A-B-A'dan oluşan Lied formu, temel, çekirdek bir yapı olarak 7. Yüzyılın başlarından beri bilinçle kullanılmıştır. Ses müziğinde

sıkça yer alan örneği da capo ayırır. Haydın, Mozart, Beethoven gibi klasik dönem bestecileri, sonat ya da senfoninin üçüncü bölümünde Menuet+Trio+Menuet'ten oluşan üç bölümlü biçim kullanmışlardır. Ayrıca, romantik dönem bestecilerinin yazdığı kısa piyano parçaları genellikle üç bölümlü biçimdir. (Say Ahmet: Ağustos 2010, Ankara,sayfa:323).

4) **Arie- antiche:**

Arie antiche şeklinde yazılan, barok dönemde yazılmış şarkılara verilen isimdir.

5) **Türk Okul Şarkıları:**

Türk bağdarlarının yarattığı, kaynağını türk müziğimizden alan okul şarkılarına “ Türk okul şarkıları” diyoruz. Bunlar, Türk müziği dizileri ve ölçüleri içinde yapılmış, halkımızın beğenisine uygun, onu geliştirici, yapısını ve özünü halk müziğimizden alan, fakat özentisi ve öykünme olmayan, halka yabancı düşmeyen özgün yaratmalardır.

Okul müziğinde amaç: Kaynağını halk türkülerimizden alan Türk okul şarkılarının yaratılması, tek ve çoksesli halk türkeleri ile Türk okul müziği şarkılarının öğretime temel olmasıdır; bu yoldan, halkın yarattığı müziklerin yok olmaktan ve yozlaşmaktan korunması, geliştirilmesi, toplumun kendi değerlerine açılacak kendisini anlamasına ve aşmasına yardımcı olunmasıdır. (Sun Muammer, 2006, Sun Yayıncılık, ss:111).

6) **Türkü:**

Halk müziğimizde geniş bir yaratma alanı temsil eden, en tanınmış, köklü, diri, yaygın biçim. “Kırık hava” denen usullü biçimin başlıca örneğidir. Kırsal kesimde halkın bütün sözlü ezgilere verdiği ad. “Hava” da denmiştir. Ancak “hava” , daha çok sözsüz ezgiler için kullanılır.

Türkü, 1930-1960 yılları arasında aydınlar ve müzikçi çevrelerde “Halk şarkısı” olarak nitelenmiştir. Terim, farsça Türki: “Türkçe, Türklerle ilgili” anlamına gelir. Sözcükten kaynaklanır. “türkü söylemek” , “türkü çığırmaq”, “türkü yakmaq”, “türkü koşmaq”, “türkü bağlamak” gibi halk deyişlerinde yer alır.

Türkü, hece vezniyle oluşturulmuş halk şiirlerimiz üzerine bestelenen, genellikle yalın, kolay anlaşılır, küçük soluklu makamsal ezgileri içerir. Aruz vezinli şiirler üzerine koşulmuş türkü pek azdır. Türkülerin bestecisi bilinmez, bu eserler anonimdir.

Türkülerimizde kullanılan makamlar halk dilinde değişik adalar almıştır, oysa onlar aslında geleneksel sanat müziğimizde de kullanılan makamlardır. Anadolu ve Rumeli türkülerinde en çok kullanılan makamlar arasında örneğin, Hüseyini, Karciğar, Muhayyer, Hicaz, Çargah, Bayati, Saba, Rast, Mahur,

Gerdaniye, Uşşak gibi makamlar vardır. Geleneksel sanat müziğimize özgü olan ve sonradan oluşturulmuş makamlar ise türkülerde yer almaz.

Türkülerde daha çok, bir bölümlü biçim kullanılmıştır. Ezgilerin başlıca özelliği, genellikle tek cümleli olması, bezekler ve sıkça sekilemeler içermesidir. Genel olarak belli bir ritmik yapıyı içeren “usullü eserler” özelliğindeki türkülerimizde, bazen aynı parça içinde usulsüz kısımlar da bulunabilir. Kullanılan usuller ise daha çok 10 zamanlıya kadar olan usullerdir.

Türküler, biçim ve genel havası bakımından geleneksel sanat müziğimizdeki “şarkı” biçimini karşıladığı için, halk ve sanat müziklerimiz arasındaki andırışı sergiler. Bu andırış doğaldır ve bütün ülkelerin müziklerinde görülür. Örneğin, Avrupa’da halk şarkıları ile sanatsal amaçlı “şarkı” formu arasında çok yönlü benzerlikler vardır. Çünkü bu ülkelerde de şarkı, hal şarkılarından doğmuştur.

Türkü, halk edebiyatımızda aynı zamanda bir şiir biçiminin adıdır. Bu nedenle türküler, sözlerin türü, biçimi, konusu dikkate alınarak kümelendirilmiş, bir müzik biçimi özelliklerinden çok, şiir biçimi yönüyle değerlendirilmiştir. Söz konusu yaklaşım şöyle özetlenebilir:

Sözlerin içeriğine göre belirlenen türküler: Burada konudan, içerikten yola çıkar. Örneğin, sözleri kahramanlık, yada yiğitleme olgularını içeren türküler “Koçaklama” ya da “yiğitleme”, dua içerenlere “Alkış”, beddua içerenlere “Kargış” ya da “İlenç” denmiştir.

Halk şiirimizdeki biçimlere göre nitelenen türküler: bu yaklaşımda müziğin özelliklerine eğilmemiş, şiirin niteliklerini öne çıkarmıştır. Örneğin, “Mani”, “Koşma”, “Semai” gibi nitelermeler böyledir.

İşleve göre kümelendirilen türküler: bu nitelenmede seslendirme amacı ve ortam öne çıkarılmıştır. Örneğin, sohbet türküsü, düğün türküsü, yol türküsü, çoban türküsü, asker türküsü, horon türküsü ve benzerleri.

Makam adalarına göre belirlenen türküler: Halk arasında “Ayak” denen makam olgusunun adından yola çıkan bir yaklaşımdır. Örneğin, “Kerem türkü”, “Garip” ve benzerleri.

Türkülerin yörelerine göre de kümelendirilmeler yapılmıştır. Örneğin, “Ege türküsü”, “Gaziantep türküsü”, “İstanbul türküsü”.

Yukarıda özetlediğimiz yaklaşımlar, türkülerimizde “söz”ün, “şiir”in önemli bir yer tuttuğunu gösterir. Oysa şiirsel bir derinlik taşımayan türkü sözleri olduğu gibi, parlak etkileyici ezgileri olan türküler de vardır. Kendi içinde tutarlılık gösteren, özellikli olan, ayırt edici nitelikler taşıyan türkülerimiz, ortaya kendiliğinden bir kümelendirme çıkarmaktadır: Rumeli türküsü, Azeri türküsü, Karadeniz türküsü, Teke türküsü gibi. (bir biçim olarak özellikleriyle öne çıkan türkü kümeleri, kendi madde başlıkları altında verilmiştir.).

Geleneksel sanat müziğimizde klasik kurallara uyarak bestelenmiş bir biçim. (Say Ahmet: Ağustos 2010, Ankara, ss:545-546).

7) **Fasikül Nota:**

Fasikül ismi Fransızca’ dan geçmiştir. “fascicule”. TDK Söyle tanımlar: “Büyük eserlerin ayrı ayrı bölümler halinde yayımlanan parçalarından her biri,cüz”

(http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.591df96970a613.10180670)

8) **THM:**

Tarih içinde kendi köklü geleneğini oluşturarak halkımızın duygu ve düşüncelerin, dile getiren geleneksel müzik türüdür. Kırsal kökenlidir ve din dışı özelliktedir. Yalınç, açık, içtenlikli, bir ifadeyle toplumun genel, ortak anlayışını, yaşam ve beğeni biçimini, umutlarını ve özlemlerini temsil eder.

Bütün ülkelerin halk müzikleri gibi bizim halk müziğimiz de kuşaktan kuşağa, kulaktan kulağa iletilerek yaşatılmıştır. Çoğunlukla sözlü müzik özelliğindedir. Çalgısal biçimleri ise genelde halk danslarını eşlikte kullanılır.

20. Yüzyılın değişen yaşam koşulları yüzünden “geleneksel” yönüyle halk müzikleri hemen bütün ülkelerde bir gerilemiş dönemine girmiş, yeni örnekleri yaratılmaz olmuştur. Bu gerçeklik Türkiye’ yi 20.yy’ın ilk yarısında değil, ama yüzyılın 3. çeyreğinden itibaren etkilemiştir.

Cumhuriyetin kurulmasından sonra bilinçli bir halk kültürü kavrayışından kaynaklanan derleme çalışmaları geliştirilmiş, bu eserlerin kamuoyunda tanınması için özellikle radyo yayınlarında seslendirme programlarına önem verilmiştir. Aşık geleneğinin son kuşağı olan Aşık Veysel (1894-1973), Aşık Ali İzzet (1902-1981) gibi halk sanatçılarına değer verilmesi de bu kapsamdadır. Halk müziğimizin özellikle gençlik tarafından benimsendiği kısa bir dönem ise 1930’lu yıllarda başlayıp, 1970’li yıllarda son bulmuştur. 1970’den sonra yerli ve yabancı popüler müziklerin egemen olması nedeniyle bütün geleneksel değerler gibi halk müziğimiz de yeni kuşakların tanıyıp, yakınlık duyamadığı bir müzik türü konumuna gelmiştir. (Say Ahmet, Haziran 2012, Müzik Sözlüğü, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, ss:542).

9) **TSM:**

“Klasik Türk Müziği” , “Divan musıkisi”. Tarihimiz içinde geliştirilmiş olan geleneksel sanat müziğimizin adı.

Nağmelerde (melodilerde) yer alan perdelerin kaynağı makamlardır. Her makamın karakteristik özelliği olduğu için makam sistemi içinde elde edilen müzikal çeşitlilik, makamsal sistemimizin zenginliğini sergiler. Dinsel müzik ve din dışı müzik olmak üzere 2’ye ayrılır.

Geleneksel müziğimizde ayrıca yakın dönemde “Yirmi dördü ses dizgesi” kullanılmıştır. Rauf Yekta Bey tarafından önerilen daha sonra Hüseyin Saadeddin Arel ve Dr. Subhi Ezgi tarafından pekiştirilerek, özellikle nota yazımında ve eğitimde uygulanan bu dizge bir sekizli içinde yer alan ikili

aralıkların “koma” adı verilen mikro aralıklara bölünmesi sonucu ortaya çıkmıştır. “Arel-Ezgi” dizisi olarak tanımlanan bu sistemde perde anlayışı terk edilmiş, onun yerine bir sekizli içinde frekansları belli ve değişmez 24 sesin varlığı öngörülmüştür. Geleneksel 17dizgenin dışında olmasına karşın, sesler geleneksel perde adlarıyla belirtilmiştir.

Geleneksel sanat müziğinin başka bir özelliği, kullanılan orijinal ritmik sistemidir. Ritim kalıplarına “usul” adı verilir. Usuller, “Büyük usuller” ve “Küçük usuller” olarak ikiye ayrılmaktadır. Günümüzde küçük usuller kullanılmaktadır.

Geleneksel sanat müziğimizin başlıca çalgıları, kemençe, kanun, ud, tambur, ney, tef ve dairedir. 19. yy’ dan başlayarak keman, viyola, viyolonsel ve kontrbas gibi gelenek dışı çalgılar da kullanılmıştır.

Geleneksel sanat müziğimizin makamsal melodik özelliklerinden olan motif ve cümle gibi yapılanmalar, usul vuruşlarına bağımlıdır. Bu müziğin form özellikleri daha çok “hane teslim”, “terennüm”, “zemin–nakarat–meyan–nakarat” gibi bölümlerinden oluşur.

Seslendirme bakımından geleneksel sanat müziğimiz, doğaçtan yapılan süsleme biçimine olanak açar. Seslendirme sırasında glissando, tril ve çarpma gibi süslemeler, müziğin yorumlama anlayışı çerçevesindedir. Notaya sıkıca bağımlılık yoktur. Notalar bir “seslendirme taslağı” olarak değerlendirilir.

Geleneksel sanat müziğimizin başlıca formları şunlardır: şarkı, aranağme, gazel taksim peşrev, medhal, saz eseri, semai, beste, kar, kar-ı natık, fasıl vb. (Say Ahmet: Ağustos 2010, Ankara, ss:646).

10) Etüd:

“Çalışma” müzik eğitiminde belirli zorlukları yenmek üzere hazırlanan çalışma parçası. Müzik teorisinde (ve solfej çalışmalarında) ve ses müziğinde (şan etüdüleri) önemli yeri olan etüd, çalgı müziğinde düzeyli bir eser özelliği sergiler: çalgı tekniğini ustalık düzeyinde geliştirmeyi ön gören, aynı zamanda müzikal değerlere de ağırlık veren, araştırmacı nitelikte olgun alıştırma parçalarına verilen ad. Almanca “Etüde”, İtalyanca “studio”, İngilizce “Etude”, İspanyolca “Estudio”, dilimizde “Etüd” olarak yerleşmiştir.

Etüd’ün belli bir formu yoktur. İki ya da 3 bölmeli şarkı, bazen de “rondo” formunda yazılmış olmasına karşın, çoğunluğu özgür formdadır. (Say Ahmet, Haziran 2012, Müzik Sözlüğü, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, ss.189).

KAYNAKÇA

1. Akman, Aylin. (2004). Müzik Öğretmenlerinin Öğretmenlik Uygulamasında Sesin Kullanımına İlişkin Uygulamaların Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Bursa.
2. Akyıldız O., Arseven A., Şentürk N.,(7-10 Nisan 2004). Müzikal Yapı Ön-bilgisinin Piyanoda Eser Seçimine Etkisi' 1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu Bildirisi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta.
3. Belgin, Erol (1995). Sesin Gelişimi, Kullanılması, Eğitilmesi ve Korunması. Ders Notları, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
4. Bulut, Ferit. (2008). Piyano Eğitiminde Geleneksel Türk Halk Müziği Kaynaklı Eserlerin Seslendirilmesine Yönelik Oluşturulan Bir Çoklu Analiz Modeli ve Bu Modelin Öğrenci Başarısı Üzerine Etkileri, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
5. Çevik, Suna (2006). Ulusal Müzik Sempozyumu Bildiriler. Pamukkale Üniversitesi. Denizli
6. Egüz, S., (1999). Toplu Ses Eğitimi, Doğu Matbaacılık, Ankara.
7. Ekici, T. (2008). Müzik Öğretmeni Yetiştirmede Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Bir Program Geliştirme Çabası. Yayınlanmamış Doktora Tezi, D.E.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
8. Ercan, Nevhiz. (1999). Bireysel Çalgı Eğitimi Alan Öğrencilerin Başarılarını Belirleme, Sanat Eğitimi ve Sorunları Sempozyumu'nda sunulmuş bildiri. Çanakkale: Çanakkale On sekiz Mart Üniversitesi
9. Ertek, Ezgi. (2014). Müzik Eğitimi Bölümlerindeki Şan Öğrencilerinin Öz Yeterlilik Algılarına Yönelik Görüşleri İsimli Yüksek Lisans Tezi, İzmir.
10. Ertem, Şehnaz. Piyano Eğitiminde Öğrenme Süreci Öğrenme Stratejileri Kullanmanın Yeri ve Önemi (<http://dergipark.gov.tr/download/article-file/116451>) DOI:10.7816/sed-02-02-01

11. Ertürk, S.(1982). Eğitimde Program Geliştirme, Ankara: Yelkenetepe Yayınları, ss.2.

12. Gonca, Birol (2003). Müzik Öğretmeni Adaylarında Düzgün, Doğru ve Etkili Konuşma Yönünden Bireysel Ses Eğitimi Dersinin Önemi, Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu, 30-31 Ekim, İnönü Üniversitesi, Malatya, s. 111.

13. Greene, A. (1975). The New Voice “How to Sing and Speak Properly”. Chappel & Co., Inc., U.S.A.

14. İleri, Sevcin. (2014). Müzik Öğretmeni Adaylarının Ses Kullanım Alışkanlıkları İle Ses Hijyeni Ve Ses Hastalıkları Hakkında Bilgi Düzeyleri, Konya.

15. Kara, Zeynep Göknur. (1999). Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, 83981 ss.44-45, Ankara.

16. Kekeç, Deniz Yener. (2006). Müzik Öğretmenliği Anabilim Dallarında Uygulanan Bireysel Ses Eğitimi Derslerinde Türk Müziğine Dayalı Ezgilerin Kullanımına İlişkin Bir Araştırma, Ankara ss.32.

17. Köse, H. S., (2001). Müzik Öğretmenliği A.B.D. I. Sınıf Öğrencilerinin Ses Özelliklerine Ait Sorunların Öğrenci Kaynakları Düzleminde İncelenmesi, Yayınlanmamış Doktora Tezi, G.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara

18. McCormick, J. ve McPherson, G. (2003). The Role of Self-efficacy In A Musical Performance Examination: An Exploratory Structural Equation Analysis. Psychology of Music. Cilt: 31. Sayı: 1. (37-51).

19. Orta Düzey Piyano Eğitimi için Repertuar Seçme İlkeleri (2011). Cilt:19 No:2 Kastamonu Eğitim Dergisi 645-652

20. Özmenteş, S. (2005). Müzik Eğitiminin Boyutları ve Çalgı Eğitimi. Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi, Çanakkale. ss.90.

21. Öztürk (2003), Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, cilt 23, Ankara. ss:81.

22. Say, Ahmet. (Ağustos 2010). Müzik Ansiklopedisi, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, ss:95, Ankara.
23. Say, Ahmet. (Ağustos 2010). Müzik Ansiklopedisi, Müzik Ansiklopedisi yayınları, Cilt:2, ss.550, Ankara.
24. Say, Ahmet. (Haziran 2012). Müzik Sözlüğü, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, ss.189-448, Ankara.
25. Sun Muammer (2006, Ocak). Okul Müziği Üzerine Düşünceler, 1968 Şarkı Demeti, Sun Yayın Evi, Ankara. ss.111
26. Şengül, Cengiz. (2006). Müzik Öğretmeni Yetistiren Kurumlarda Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi Dersinde Kazanılan Bilgi ve Becerilerin Öğretmenlik Mesleğinde Kullanılma Düzeyleri, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü, Ankara
27. T.D.K. Sözlüğü, Türk Tarih Kurumu Basımevi. Ankara 1994
28. Töreyn, Ayşe, Meral (2002). Müzik Öğretmenliği Eğitiminde Ses Eğitimi, Ankara, Müzed Dergisi. Sayı: 5, ss.4-5.
29. Uçan, Ali. (1982:158). Gazi Yüksek Öğretmen Okulu Müzik Bölümü Müzik Alanı Birinci Yıl Programının Değerlendirilmesi, Yayınlanmış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Ankara.
30. Uçan, Ali. (1994). İnsan ve Müzik, İnsan ve Sanat Eğitimi. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Kurtuluş Matbaası, s. 9.
31. Ünal, S., (1989). Ortaöğretim Kurumlarında Müzik Öğretimi ve Sorunları, Türk Eğitim Derneği Öğretim Dizisi No:7. Ankara.
32. Vennard, W. (1967). Singing the Mechanism and the Technic. Newyork: Carl Fischer, Inc
33. Yıldırım, A., Şimşek, H.(2013). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri, Seçkin Yayıncılık, , Ankara.
34. Zeren, Ayhan. (1995). Müzik Fiziği, İstanbul: Pan Yayıncılık

İnternet Kaynakları

- 1- <http://www.alpinguneri.com/Profesyonel-Ses>)
- 2- http://ogm.meb.gov.tr/belgeler/bireysel_ses_egitimi.pdf
- 3- http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GT.S.591df96970a613.10180670

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı ve Soyadı : Hülya KUDRET
Doğum Yeri ve Tarihi : Antakya/HATAY 1993
Medeni Hali : Bekar
İletişim Bilgileri : hulya.kudret.1993@gmail.com
0 537 642 62 18 (GSM)

EĞİTİM

2008-2011 Bedii Sabuncu Anadolu Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi
2011-2015 Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi – Müzik eğitimi
Ana Bilim Dalı – Müzik Öğretmenliği Programı
2015-2017 Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi- Eğitim Enstitüsü
Yüksek Lisans

İŞ DENEYİMİ

2015-2016 Hatay/Samandağ Anadolu Lisesi
2016-2017 Samsun/ Vezirköprü Gömlekhisar Ortaokulu (devam
etmekte olunan kurum)